

SVĚTLO

TÝDENÍK MATICE CYRILOMETODĚJSKÉ

34. ČÍSLO / XXXIII. ROČNÍK

24 Kč • 0,95 €

24. SRPNA 2025

Z obsahu:

**Prosme Boha, aby uzdravil
naši komunikaci**
Katecheze papeže
Lva XIV.
při generální audienci
30. července 2025,
náměstí Sv. Petra v Římě
- strana 2 -

Noví hosté
Zamyšlení nad
liturgickými texty
21. neděle mezidobí
(cyklus C)
Bratr Amadeus
- strana 3 -

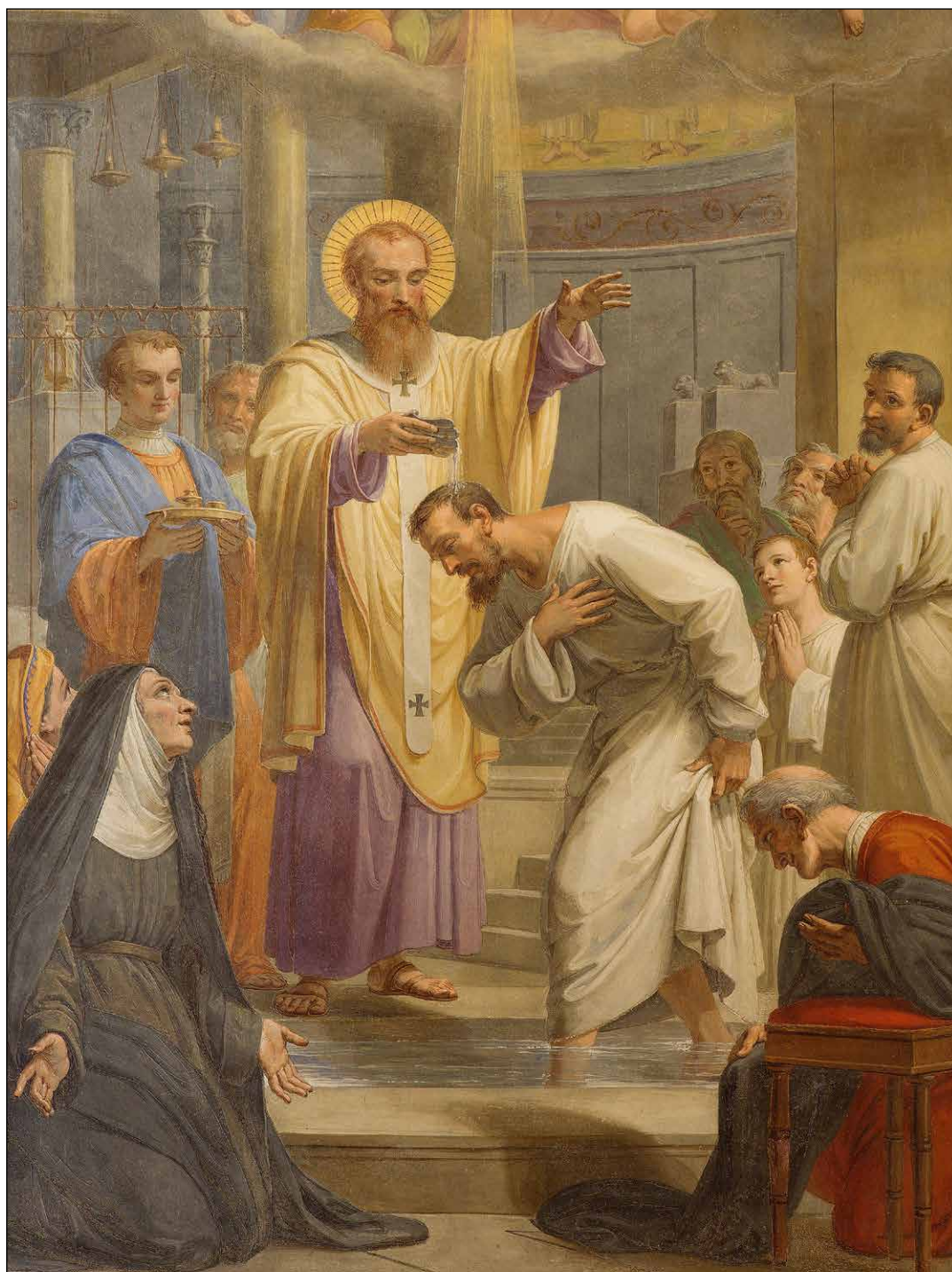
Svatá Jana
Bichier des Ages
Libor Rösner
- strana 4 -

**Setrvat v lásce -
to je nade vším**
- strana 6 -

Litanie ke svaté Monice
- strana 9 -

Můžeme se naučit lásce?
Christoph Gaspari
- strana 10 -

Syn brusiče nožů (5)
Wilhelm Hünermann
- strana 11 -

Sv. Ambrož křtí sv. Augustina, detail (oltářní obraz v bazilice sv. Augustina, Řím)

Prosme Boha, aby uzdravil naši komunikaci

Katecheze papeže Lva XIV. při generální audienci 30. července 2025, náměstí Sv. Petra v Římě

Mk 7,32-37

Drazí bratři a sestry, touto katechezí zakončujeme naši cestu po veřejném Ježíšově životě, který sestával ze setkání, podobenství a uzdravování.

I doba, kterou právě prožíváme, potřebuje uzdravení. Náš svět je prostoupen atmosférou násilí a nenávisti, která ponižuje

lidskou důstojnost. Žijeme ve společnosti, která onemocněla „bulimií“ připojení k sociálním médiím: jsme neustále online, zaplavováni obrazy, které jsou někdy falešné nebo zkreslené. Jsme zahlceni množstvím zpráv, které v nás vyvolávají bouři protichůdných emocí.

V této situaci v nás může vzniknout touha všechno vypnout. Můžeme dojít až k tomu, že raději nebudeme nic po-

slouchat. I naše slova mohou být špatně pochopena a můžeme být v pokušení uzavřít se do mlčení, do nesdělujícího se stavu, ve kterém si navzdory vzájemné blízkosti nedokážeme říci ty nejjednodušší a nehlubší věci.

V této souvislosti bych se dnes rád zastavil u textu z Markova evangelia, který nám představuje muže, který nemluví

Pokračování na str. 13

Obětuji se já. – Slova již brzy svatořečeného Piera Giorgia Frassatiho by bohatě stačila k vyjádření jednoho z poselství tohoto čísla Světla. Podívejme se však blíže na některé skutečnosti, jež nás přivádějí k takovéto myšlence.

Zůstaňme pro začátek u Piera. (str. 6-8) Tento pozoruhodný italský mladík sice zemřel již před sto lety, ale přesto i dnes oslovuje mládež celého světa, která v něm nachází vzor křesťana, jehož životním mottem bylo: Být dobrý vůči všem. Nebylo to v jeho případě kliše, nýbrž šlo o zásadní postoj obětavé lásky – k Bohu (z ní vycházel) a k bližnímu (přirozený důsledek Pierova vztahu k Pánu). A právě taková láska je hnacím motorem oběti. Proto Pier Giorgio ve svém mladém věku toho tolik obětoval pro zachování celistvosti rodiny! Pochopí to spíše lidé vyššího věku, kteří většinou prožili potřebu osobní oběti. Můžeme se ptát, co by nastalo, kdyby se proti vůli své matky stal knězem, či si vzal za manželku dívku z nižší společenské vrstvy. Zřejmě by propukla hluboká rodinná krize a došlo k rozchodu mezi jeho rodiči. Někdo by Pierovi mohl vyčítat, že měl dát přednost Bohu (kněžství), či milované dívce. Ale copak se lze divit, že natolik ctil Desatero a jeho čtvrté přikázání, že se nedokázal smířit s tím, že by jeho rozhodnutí způsobilo odloučení otce od matky? Jeho láska k rodičům byla natolik silná, že bychom ji mohli označit za podobnou té, již má Bůh k nám. A to je svým způsobem pozoruhodným

Editorial

svědectvím tajuplného vztahu mezi člověkem a Bohem. Jen Bůh dokáže posoudit velikost lidské oběti... A ještě v něčem je Pierova oběť zcela výjimečná: syn se obětuje pro své rodiče. Obvykle to známe ze života obráceně.

Tak jako v rodině svaté Moniky. Ta svými modlitbami a obětmi vyprosila u Pána nejen konverzi svého manžela, ale velké množství prolitých slz navíc přispělo k obrácení syna Augustina, budoucího světce a učitele církve. A že bylo těch slz potřeba! Augustin užíval ve svém mládí světa plnými doušky, jeho život – to byl jeden proud velkých neřestí... Ale nakonec společně prožívají slávu nebe Pier Giorgio i Augustin. Oba totiž se naučili lásce, která pramení z Trojjediného Boha, který je Láska. Téma k zamyšlení pro nás: Jak se naučit této lásce? (str. 10)

Sebeobětující se láska zapomíná na sebe (srov. 1 Kor 13), někdy až do té míry, že člověk pokorně přijímá chudobu, službu nejubožejším, dokonale umrtvování svých vášní... Pokud si toto dobře uvědomujeme, nemůže nás překvapit ráznost svaté Jany Bichier des Anges, která pro službu druhým vyžadovala právě takový druh lásky. (str. 4-5)

Lidský život přináší situace, kdy můžeme a máme udělat krok směrem k Ježíši a nechat se jím uzdravit – nejen fyzicky, ale především duchovně. Pán všech věcí ví, proč klade i překážky, jsou různé.

V Markově evangeliu čteme o hluchoněmém, jehož Pán Ježíš uzdravil. V katechezi vycházející z tohoto příběhu papež Lev XIV. upozorňuje na jistou nechut onoho nemocného vůči všemu, co kolem sebe slyšel, a na zklamání z nepochopení, kterého se mu od druhých dostalo. Zřejmě by se k Ježíši nikdy nevydal, kdyby ho k němu nepřivedli jiní. Byla to od nich jistá oběť, protože se museli odpoutat od svého ega a nabídnout pomocnou ruku nemocnému... Také lidská společnost je velmi nemocná. Co potřebuje? Pána Boha. Kde by ho měla hledat? Především v katolické církvi. A proto by neměla zaniknout závěrečná papežova slova z katecheze: „Modleme se za církev, aby nikdy nezanedbávala svůj úkol přivádět lidi k Ježíši, aby mohli naslouchat jeho slovu, byli jím uzdraveni a sami se stali nositeli jeho poselství o spáse.“

Dobrá výchova nespočívá jen v láskyplném pohlazení, ale i v pokárání a potrestání. Vždyť tak vychovává i Bůh – čteme v dnešním druhém čtení z listu Židům. Jen ten, kdo aspoň trochu pochopil Boží lásku k lidem, je schopen akceptovat i nutnou přísnost ve výchově. (str. 3) Tak jako malý chlapec, budoucí světec Julián Eymard. (str. 11-13) Pro toho, kdo vychovává, je to také oběť, protože ví, že když je nucen kárat, dělá to z lásky...

A tak si upřímně odpovíme: Obětuji se i já – pro co a pro koho? Pomůžeme mi to na cestě ke spáse? Prosme Ducha Svatého, aby obdařil naše srdce moudrostí a láskou.

Daniel Dehner

Jeden z Ježíšových posluchačů položil zvláštní otázku. I tebe možná zajímá, kolik bude těch, kteří budou spaseni. Ale k čemu ti je taková zvědavost? Není stanovena žádná kvóta těch, kteří mají naplnit nebe. Budeš-li mezi ně připočten, záleží jen na tobě a tvém vlastním rozhodnutí.

Pro Pána je však tento dotaz vhodnou příležitostí, aby vyslovil závažné varování. Důrazně tě upozorňuje, že cestu k věčné blaženosti si nesmíš představovat jako nějakou pohodlnou a bezstarostnou procházku. Pokud těch, kteří skutečně vstoupí do Otcova domu, bude spíše málo, pak jen proto, že je příliš mnoho těch, kteří nejsou ochotni podstoupit potřebné úsilí, aby došli k poslednímu cíli. Pros proto Ducha Božího, abys správně pochopil dnešní Ježíšovu výstrahu.

Upozorňuje tě totiž na to, že sklon k svévoli a pohodlnosti neohrožuje pouze ty, kteří jsou daleko od Pána a jednají podle svého. Právě ne jeden z těch, kteří si zakládají na tom, že se pohybují v Ježíšově blízkosti, příliš spoléhá na své ničím nezasloužené postavení a podlehl pokušení zařídit si i v duchovním životě období pozemského pohodlí a blahobytu. I když na zemi stále přibývá širokých a lidsky pohodlných cest, k těsné bráně Ježíšova království povede vždy jen úzká cesta, která nenabízí žádné pohodlí. Je to cesta *přísné Boží výchovy*, která je nezbytná, protože *do nebe nevede nic nečistého*⁽¹⁾.

Nemysli si, že když se můžeš pohybovat v privilegované blízkosti Božího Syna, máš tím už zaručeno, že s ním budeš uveden dovnitř! Jedině přijetí *přísné Boží výchovy* tě opravňuje počítat se mezi Boží děti. Bez této *kázně* patříš mezi cizí. Dokonce i těm, kteří s Pánem jedí a pijí, kteří jsou u toho, když hlásá své slovo a koná divy, se může stát, že nakonec uslyší nekompromisní odmítnutí: *Neznám vás*.

Pán poznává své nikoliv podle blízkosti, ale podle podoby, podle toho, že *neberou na lehkou váhu, když je vychovává, zachovávají jeho slovo, berou na sebe každý den jeho kříž*⁽²⁾ a jdou v jeho šlépějích. Nestačí, že ses narodil v křesťanské zemi, v katolické rodině, že patříš k tomu či onomu hnutí nebo společenství, že zastáváš ten či onen úřad, nestačí spokojit se s tím, že si vedeš tak, jak jsou zvyklí počínat si ostatní.

Noví hosté

*Zamyšlení nad liturgickými texty
dnešní neděle*

*Přijdou od východu i západu
a budou stolovat v Božím království.*

Zpohodlnělé, automatizované a vylepšené křesťanství nevede k té jediné brance, kterou je možno vstoupit. Sebeuspokojení nenáročného duchovního života tě může snadno zaskočit, a octneš se venku před zavřenými dveřmi. Nedovol si ani v nejmenším pochybovat o existenci místa věčného ztracení. *Falešní proroci*⁽³⁾ s oblibou namlouvají sobě i tobě, že pokud vůbec existuje, je prázdné. Jak to, že Ježíš s politováním konstatuje, že těch, kteří *jdou do záhuby, je mnoho*?⁽⁴⁾ Chceš snad říct, že si to jen vymýšlí?

To vůbec neznamená, že by Otec nebyl milosrdný a shovívavý. Je dostatečně dlouho dobrotivý právě proto, že jednoho dne se těsná branka nenávratně uzavře a může to postihnout kohokoliv.

Smutná skutečnost, že mnozí nevyužili včas jeho milosrdenství, vůbec neznamená, že Bůh je bezcitný nebo krutý. Ve své dobrotě poskytuje svou milost všem, kdo jsou ochotni ji přijmout. *Jeho milosrdenství nad námi mocně vládne, Hospodinova věrnost trvá na věky*.⁽⁵⁾ Můžeš to poznat z toho, jak na místo těch, kteří dosud byli v jeho blízkosti, ale lehkomyšlně si zahrávali s nepravostí, uvádí do svého království zcela jiné hosty, kteří přišli dokonce zdaleka, *od východu i západu, od severu i jihu*.

Kde je málo těch, kteří vstoupili na *úzkou cestu*, tam je i málo těch, kteří slyší *Pánovo volání*. Nedostatek duchovních povolání v tradičních křesťanských zemích usvědčuje tyto země, že nejsou na správné cestě. Místo křesťanů, kteří zmalátněli, protože se zabydleli v blahobytu, zaujmou zcela jiní, *kteří o Něk do sud neslyšeli mluvit a neviděli Jeho slávu, ale nyní si ho dokonale zamilovali a přinášejí v čistých nádobách své dary do Hospodinova domu. Z nich si bere kněze a levity*.

Pros Ježíše, abys celý život věrně setrval v *Jeho škole*. Je to *spojeno s bolestí*, ale tím více to přináší bohatší ovoce. Přestaň se dívat na to, co dělají druzí. Vůbec

Liturgická čtení

1. čtení – Iz 66,18–21

Toto pravi Hospodin: „Znám jejich skutky a jejich myšlenky. Přijdu, abych shromáždil všechny národy a jazyky. Přijdou a uzří mou slávu. Udělám na nich znamení a pošlu některé z těch, kdo se zachrání, k národům Taršíše, Putu, Ludu, Mešechu, Rošu, Tubalu, Javanu, k dálným ostrovům, které o mně neslyšely mluvit a neviděly mou slávu. Budou hlásat národům mou slávu. Přivedou všechny vaše bratry ze všech národů jako dar Hospodinu na koních, na vozech, na nosítkách, na mezcích a na velbloudech na mou svatou horu do Jeruzaléma – pravi Hospodin – jako když synové Izraele přinášejí v čistých nádobách dary do Hospodinova domu. A také z nich si vezmu kněze a levity“ – pravi Hospodin.

2. čtení – Žid 12,5–7.11–13

Bratři! Pustili jste z hlavy, že Bůh vás povzbuzuje jako své syny: „Když tě Pán vychovává, můj synu, neber to na lehkou váhu, ani neklesej na mysl, když tě kárá. Pán totiž trestá toho, koho má rád, a šlehá každého, koho uznává za svého syna.“ V té kázni vytrvejte! Bůh s vámi jedná jako se svými dětmi. Vždyť kterého syna otec nekárá? Pokud ovšem taková přísná výchova trvá, nezdá se radostná, nýbrž bolestná, ale potom to nese těm, kdo tou školou prošli, ovoce míru, totiž spravedlnost. Posilněte proto ochablé ruce a klesající kolena. Připravte pro své kroky přímé stezky, aby se chromý úd nevymkl, ale spíše uzdravil.

Evangelium – Lk 13,22–30

Ježíš se ubíral od města k městu, od vesnice k vesnici, učil a pokračoval v cestě do Jeruzaléma. Někdo se ho zeptal:

Dokončení na str. 5

nespoléhej na většinu, ani když si jása a propěvuje, ale dívej se věrně na Ježíše.

Pane, dodej nové síly mým ochablým rukám a klesajícím kolenům!

Bratr Amadeus

Poznámky:

⁽¹⁾ Srov. Zj 21,27; ⁽²⁾ srov. Mk 8,34;

⁽³⁾ srov. Mt 7,15; ⁽⁴⁾ srov. Mt 7,13; ⁽⁵⁾ Ž 117,2.

Svatá Jana Bichier des Ages

„To první, co člověk pocítil, když ji spatřil, byl živoucí dojem vyšší ctnosti, důstojné a plné okouzující milosti. Přitažlivá postava, něžný a čistý pohled – jako srdce, které se často obrací k nebi, sladký úsměv, prostý a rozvážný vzhled, to vše se snoubilo s vážnou chůzí, distingovaným chováním, laskavým a zdrženlivým způsobem pozdravu. Člověk nemohl být jemnější ve slušnosti, prostší ve způsobech (...), starostlivější o všechno, co se týkalo jeho blízkých. Vše v ní prozrazovalo velkou duši, vyvoleného ducha, srdce plné dobra.“ Tolik jedno svědectví o světici, o které bude řeč tentokrát.

Kdyby vyplnila dotazník, vypadal by takto: Jméno: Jana Alžběta Marie Lucie Bichier des Ages. Datum narození: 5. července 1773. Místo narození: Château des Âges. Rodiče: Antonína Bichier a Marie Augier de Moussac.

Château des Âges byl zámek a její rodiče patřili do šlechtického stavu. Jana nabývala vzdělání v klášteře v Poitiers

Château des Âges

(kde byla představenou její příbuzná), a to až do svých 19 let, kdy se z důvodu násilné otcovy smrti vrátila domů. Jejím novým bydlištěm se pak stalo La Guimetiere v Poitou, kam se s matkou přestěhovala. O většinu majetku totiž přišli. Bratr Laurent reagoval na výbuch Francouzské revoluce, nepřátelsky nastavené proti církvi a šlechtě, emigraci, za což byla rodina postižena konfiskací majetku.

Nejhorší revoluční léta strávila Jana ukrýváním pronásledovaných kněží, kteří odmítli přísahat věrnost republice, zajišťováním tajných mší svatých, ač věděla, že prozrazení byt jen jedné z těchto aktivit by ji zaručeně stálo život. Průprava od sester a hlavně víra vštěpená matkou v dětství ovšem bránily jakýmkoliv pochybnostem, zda má takto jednat.

Stejně tak ji zabránily složit roku 1796 přísahu bezbožné republice, takže skončila ve vězení – spolu se svou matkou. Dostal je odtud jeden z Janiných bratrů, který se přidal k revolucionářům a měl u nich slovo.

Patrně byly tyto prožitky pro Janu impulsem k tomu, aby se zasvětila Kristu Ježíši a Panně Marii, a tím jen potvrdila předchozí odmítání nabídek k sňatku. „Beru vážně zaslíbení svého křtu, svět pro mne nic neznamená. Nebojím se ho a nemiluji ho,“ prohlásila v té době.

Dalším silným impulsem se pro Janu stalo setkání se sv. Ondřejem Hubertem Fournetem, farářem v Maillé. K němu došlo v roce 1797, kdy jí jeden ze sluhů prozradil, že nepřisejzný kněz P. Fournet slouží na nedaleké usedlosti tajné mše svaté. Musela pak po bohoslužbě čekat pět hodin, než se k němu dostala ke zpovědi. Tak velký byl zájem přítomných o zpověď u pátera, v němž Jana okamžitě poznala kněze, jakého potřebuje. Vesničané se sice

ihned roztoustili, aby mohla jít k provizorní zpovědnici v rohu stodoly přednostně, avšak zarazil ji P. Fournet:

„Myslíte si, slečno, že vám dám přednost před těmito matkami a rolníky, kteří přišli z několika vesnic, aby mě požádali o službu?“

Svatá Jana Bichier des Ages

„Otče, bude mi stačit, když mě vyslechnete až po nich, já počkám.“

Požádala ho o duchovní vedení a on souhlasil. Jaké to bylo vedení, svědčí jeden Janin pozdější výrok: „Právě dnes mě otec třikrát vykázal ze zpovědnice, navzdory mým prosbám. A není to poprvé, co jsem musela snášet takovéto ponížení pro své vlastní dobro, a nebude to ani naposledy.“

Na základě jeho rady začala nejprve vyučovat místní děti přímo ve svém domě katechismus a poskytovat jim základní vzdělání. A byl to on, kdo ji rozmluvil vstup do některé z již existujících přísných řeholí (trapistek či karmelitek) a kdo ji vybídl k založení řehole nové – společnosti Dcer sv. Kříže (Filles de la Croix). Uproslechla a roku 1807 byla nová řeholní rodina na světě, tvořená nejprve Janou, její služebnou Annou Marii a dvěma přítelkyněmi – Veronikou a Madelaine.

Důležité bylo, že v roce 1801 uzavřeli Pius VII. a Napoleon konkordát, díky němuž se ve Francii opět otevřely kostely a kněží mohli svobodně sloužit mše svaté a věřící na ně nerušeně docházet.

Členky společnosti měly pečovat o nemocné a věnovat se výchově chudých dívek, zvláště těch venkovských. Nová řeholní rodina se začala kvapně rozrůstat, a to navzdory přísnosti, jejíž součástí byl např. povinný půst tři dny v týdnu. Dívkám a ženám žádajícím o vstup imponovala Janina slova: „Abychom pomohly chudým, musíme se vzdát chleba, oděvů, lůžek.“

V roce 1820 si křížové sestry, jak byly někdy nazývány, zřídily v bývalém opatství La Puy (zrušeném revolučními orgány v roce 1793 – po takřka 700 letech existence) mateřinec a brzy povstávaly dceřiné domy – v Paříži, Poitiers, Orleánsu, Bourges, Tours, Angoulême, Montpellieru a jinde.

Zakladatelka Jana Bichier des Ages se na jednu stranu radovala z toho, jak dílo, které přivedla na svět, úspěšně vzkvétá, na druhou stranu musela snášet četné

zdravotní neduhy. Ty vyvrcholily v roce 1815, kdy těžký kovový kříž, který nosila na krku, způsobil Janě po pádu vážné poranění hrudníku. Následná nezdařená operace jí přivodila trvalou invaliditu. Nezhroutila se, byla to pro ni naopak příležitost, jak se více přiblížit k Ukřižovanému, jak se s ním těsněji spojit. Začala mnohem více kontemplotovat tajemství Ježíšova kříže a zároveň s tím rostla její úcta k Eucharistii.

Zůstávala i nadále matkou představenou a vizitovala dceřiné domy. „*Ztište se a pochopte, že člověk má mluvit pouze s Bohem a o Bohu. Neexistuje krásnější rozhovor! Nikdy nechoďte ven samy, nikdy nemluvte o své činnosti s cizími lidmi. Nikdo by neměl znát vaše malé nezmary a vaše trápení. Náš Pán je vždy připraven vás utěšit a vaše představené jsou připraveny vám naslouchat. Buďte proto velmi horlivé, velmi pokorné, velmi nasazené pro děti, pro nemocné a žijte jako manželky ukřižovaného, zničeného Boha. Ať mezi vámi panuje veliká láska, snášejte se navzájem, milujte se navzájem,*“ kladla na srdce svým duchovním dcerám.

Janino vedení bylo moudré, mateřsky vlídné a láskyplné, na druhou stranu dokázala být rázná a rozhodná tam, kde to bylo zapotřebí.

Představenou jednoho domu například poučovala: „*Musíš velmi otevřeně kárat tuto svou postulantku. Řekni jí, že ti to doporučuji já a že to dělám proto, že ji chci příště vidět zcela zbavenou světských mravů, že ji chci vidět tak pokornou a umrtvenou, že budeš moci chodit po jejím těle bez toho, aby cítila bolest, proto se*

Mariánské společenství Večeřadla Křenovice u Kojetína Vás co nejsrdečněji zve na

NOČNÍ EUCHARISTICKÉ PROCESÍ NA SVATÝ HOSTÝN

konané v pátek 12. září 2025 od 21.00 hod. za účasti Mons. Antonína Baslera.

Úmysly procesí: za odčinění urážek způsobených Trojjedinému Bohu a Panně Marii; za svatost kněží a zachování pravé katolické víry; za obrácení českého národa a návrat ke křesťanským kořenům; za účastníky procesí a jejich rodiny; za mír v lidských srdcích a na celém světě.

ORGANIZACE POUTĚ: 21.00 hod. – zahájení procesí z parkoviště v Bystřici pod Hostýnem (u hřbitova) • **00.00 hod. – mše svatá v bazilice na Svatém Hostýně** (hlavní celebrant Mons. Antonín Basler). Po skončení mše svaté bude následovat odvoz poutníků autobusem na parkoviště v Bystřici pod Hostýnem.

Pro ty, kteří se nemohou pěšího výstupu zúčastnit ze zdravotních důvodů, bude připraven paralelní program v bazilice na Svatém Hostýně od 21.30 hod.

Bude vypraven autobus, do kterého můžete nastoupit na těchto místech: KOJETÍN – od kostela Panny Marie v 19.45 hod. • KROMĚŘÍŽ – od kostela sv. Jana ve 20.00 hod. • HULÍN – autobusová zastávka na nám. Míru ve 20.15 hod. • HOLEŠOV – autobusové nádraží ve 20.30 hod. **Zájem o autobus je nutné předem nahlásit na telefon 606 484 928.** Po skončení programu na Svatém Hostýně se vrací autobus stejnou trasou nazpět.

Pro ty, kteří chtějí pokleknout během procesí: nezapomeňte si vzít podložku pod kolena. Informace také na www.veceradlo.cz.

Těšíme se na Vás!

musí přestat vázat ke všemu tělesnému.“ Jindy prohlásila: „*Potřebujeme mladé ženy, které budou s to pracovat, vyučovat, vzdělávat dívky a pečovat o nemocné, potřebujeme ženy, které v sobě mají spoustu horlivosti a hodně lidumilnosti. Ty mladé ženy bez energie, které jsou se svou zvláštní zbožností plné jemnosti samy pro sebe, nejsou pro nás. Skončujte se vším svým utrpením, se svými skrupulemi, se svou citlivostí a se svou duchovní jemností! Pracujte odvažně pro Boží slávu a úplně zapomínejte na sebe jako na uzlíček špinavého prádla.“*

Jana ovlivňovala i životy těch, pro něž zde primárně nebyla. Kupříkladu Michel Garicoïts, zakladatel institutu zasvěceného života Kněží Nejsvětějšího Srdce Ježíšova z Betharramu, prohlásil: „*Vděčím jí za své obrácení... Vděčím jí za všechny dobré věci, které jsem kdy udělal... Byl jsem pouze vykonavatelem jejích rad.*“ Podobně si posteskl proslulý, všemi mastmi mazaný diplomat Talleyrand, za revoluce zběhlý biskup, se kterým byla v písemném styku: „*Nutí mě dělat všechno, co chce.*“

Když 26. srpna 1838 umírala, fungovalo po celé Francii již 99 řeholních domů křížových sester. Mnohé ze 600 řeholnic, které v nich působily, se dožilo onoho slavného okamžiku roku 1867, kdy Pius IX. schválil jejich řeholní rodinu a potvrdil ji jako kongregaci.

Dva jeho stejnojmenní nástupci na Petrově stolci Janu Bichier des Ages nejprve prohlásili za blahoslavenou (13. května 1934 Pius XI.) a poté kanonizovali (6. července 1947 Pius XII.) A dokonce rok před její beatifikací byl za svatého prohlášen P. Ondřej Hubert Fournet, jehož liturgická památka připadá shodou okolností na 13. května. V současnosti působí křížové sestry krom „rodné“ Francie např. ve Španělsku, v Brazílii a Argentíně.

Liturgická čtení - dokončení ze str. 3

„Pane, je málo těch, kdo budou spaseni?“ Řekl jim na to: „Usilujte o to, abyste vešli těsnými dveřmi! Říkám vám: Mnoho se jich bude snažit vejít, ale nebudou moci. Jakmile se pán domu zvedne a zavře dveře, a vy zůstanete venku a začnete tlouci na dveře a volat: »Pane, otevři nám!«, odpoví vám: »Neznám vás, odkud jste.« Tu začnete říkat: »Vždyť jsme s tebou jedli a pili a učil jsi u nás na ulicích!« Ale on vám

odpoví: »Nevím, odkud jste. Pryč ode mne, všichni jste páchali nepravostí!« Tam bude pláč a skřípění zubů, až uvidíte, jak Abrahám, Izák, Jakub a všichni proroci jsou v Božím království, ale vy budete vyhnáni ven. A přijdou od východu a od západu, od severu a od jihu a zaujmou místo u stolu v Božím království. Ano, jsou poslední, kteří budou prvními, a jsou první, kteří budou posledními.“

Setrvat v lásce – to je nade vším

Dne 7. září 2025 budou svatořečeni dva mladí muži, kteří jsou obrovskými vzory zvláště pro dnešní mládež – Pier Giorgio Frassati a Carlo Acutis. I když jejich životní osudy většinou dobře známe, jejich připomenutí v tomto a příštím čísle Světla může být pro nás povzbuzením, že naděje vzkříšeného Krista je stále živá a pravdivá...

Od blahořečení mladého Itala Piera Giorgia Frassatiho (1901–1925) je jeho obraz, který byl při této příležitosti odhalen na Svatopetrském náměstí v Římě, známý po celém světě: atraktivní mladý muž ve sportovním oblečení a turistických botách uprostřed alpských štítů, opírající se o horskou hůl, s dýmku v koutku úst. Na první pohled bychom za přirozeným zevnějškem tohoto veselého horolezce netušili světce. Ale ti, kdo ho lépe znají, v něm objevují hrdinsky milujícího člověka, o němž svatý papež Jan Pavel II. řekl: „Je to muž našeho století, moderní muž. Muž, který tolik miloval!“ Anebo podle slov jeho sestry Luciany: „Všechno, co měl v kapse, bylo pro druhé; stejně jako to, co měl v srdci.“

* * *

Pier Giorgio se narodil v Turíně v roce 1901 a vyrůstal v blahobytu Italského království spolu se svou mladší sestrou Lucianou. Jeho otec Alfredo Frassati, zakladatel a ředitel italského deníku *La Stampa*, novín, které se právě díky jeho úsilí staly

Pier Giorgio se sestrou Lucianou

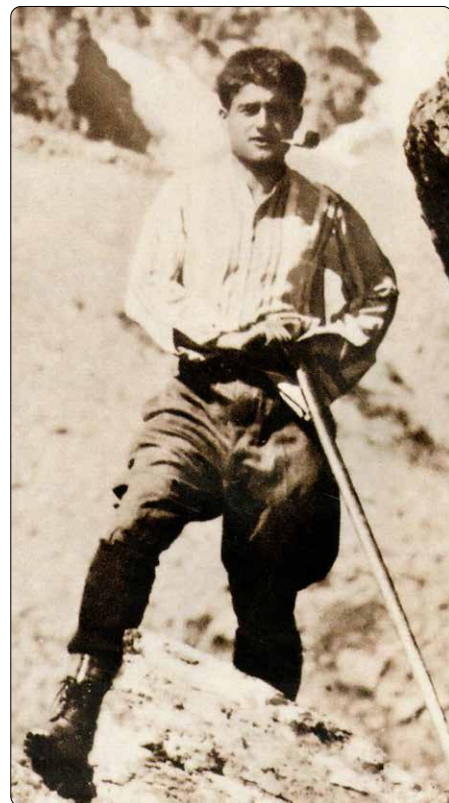
jedním z největších deníků v Itálii, byl velmi zaneprázdněn a doma se zdržoval jen zřídka. Jeho matka Adelaide Ametisová, povoláním malířka, vychovávala děti velice přísně. Luciana vzpomíná: „*Ani hlad nám nebyl cizí. Ze smyšlených hygienických důvodů jsme měli zakázáno jíst a pít mezi hlavními jídly, takže abych nějak překlenula dlouhé přestávky, byla jsem nucena žvýkat hlínu a krást kousky chleba anebo, když jsem měla štěstí, trochu cukru... Pier Giorgio se k těmto výpadům nikdy nepřidal. Již tehdy měl jasný smysl pro to, co je zakázáno.*“

Tito dva sourozenci byli velmi odlišní, avšak nerozluční. Pier Giorgio byl mimořádně citlivým dítětem se silným smyslem pro spravedlnost a plným soucitu s chudými a lidmi v nouzi. Ačkoli se mu doma dostalo jen málo náboženské výchovy – jeho otec se označil za agnostika a matka chodila s dětmi na mši svatou pouze v neděli, protože se to tak slušelo v jejím postavení –, Pier Giorgio se zajímal o všechno, co souviselo s vírou. Od své babičky se naučil modlit se za duše v očistci a ve svých dětských a mladistvých starostech hledal útočiště u Ježíše. Byl posilován svátostmi, a tak rostla nejen jeho osobní láska k Ježíši, ale i vědomí, že v chudých utěšuje samotného Pána.

Když bylo Pieru Giorgiovu sedm let, byl svědkem toho, jak jeho otec poslal pryč opilého žebráka, který přišel prosit o chléb a práci. Velmi ho to zarmoutilo a v slzách řekl: „*Přišel Ježíš a otec ho poslal pryč.*“

Být dobrý vůči všem

Již od útlého věku měl v sobě Pier Giorgio cosi výjimečného. Za žádnou cenu nechtěl nikomu ublížit, zejména ne svým rodičům, kteří od něho vyžadovali mnohá odříkání a absolutní poslušnost. Už jako dítě byl přesvědčen, že plní Boží vůli, když svým rodičům neodporuje, i když to pro něho znamená velkou oběť.

Pier Giorgio Frassati

Být dobrý vůči všem – to bylo jeho motto. Jednou, když mu matka chtěla koupit oblek, ale on zjistil jeho cenu, trval na tom, aby mu koupili prostší a levnější, než jaký mu maminka vybrala, a požádal ji, aby mohl ušetřené peníze věnovat chudým. Bylo mu sotva jedenáct let, ale myšlenka na děti žijící v bídě ho nenechávala v klidu. Stal se proto velmi vynalézavým a sbíral staniol, lístky na tramvaj a poštovní známky, všechno posílal misionářům, kteří za to dostávali peníze a využívali je k pomoci chudým dětem.

S jistou samozřejmostí se zřekl drobných potěšení, aby mohl udělat radost jiným. Například na horské túře nesnědl šťavnatou hrušku a dal ji jinému dítěti, ačkoli sám byl hladový a žíznivý.

Změna školy mu umožnila každodenní svaté přijímání, věrně se modlil růženec, a tím se stával ještě citlivějším pro potřeby lidí a chápal jejich slabosti. Pozdější spisovatelka Carola Prosperiová vzpomíná na epizodu z jeho školních let, jež podává pravý obraz o jeho laskavém a odpouštějícím srdci: „*Jednoho dne jsem viděla Piera Giorgia, jak vychází ze školy a jak mu spolužák hodil na zem jeho školní pomůcky. Pier Giorgio je beze slova zvedl. Otec, který kráčel za ním, ho vyplánil: »Ty jsi oprav-*

du zbabělec, když dovolíš, aby s tebou takto zacházel!« Pier Giorgio se však na něj podíval pohledem, z něhož se dalo pochopit, že to určitě nebyla zbabělost, co ho přinutilo takto jednat.“

Autorita lásky

Mezitím se situace v rodině stávala stále těžší. Již od zasnub byly mezi rodiči časté neshody a nejednou měli blízko k rozchodu. Pro děti to byla neustálá bolest. Pier Giorgio chtěl především přispět ke klidu v rodině, a tak všechno snášel mlčky a trpělivě. Ale ani jeho matka nerozpoznala, v čem tkví jeho ctnost. Myslela si, že je snilek, s myšlenkami v oblacích, není příliš inteligentní; jedním slovem: nevydařený syn. „Mohu dosvědčit,“ vysvětlovala později, „že při všech neshodách v rodině zůstal vždy mírný a trpělivý a podle úsudku svých přátel byl takovým i ve škole a ve studentském kruhu. Pokorně přijímal jakoukoliv moji kritiku nejen jako chlapec, ale i jako mladý muž... Říkala jsem mu například, že ztrácí čas... Nejenže přijal výčitku, ale ani se nepokoušel obhajovat.“

Jeho otec Alfredo vycítil něco z té tiché, pokorné autority lásky, již jeho syn vyzařoval. Jednoho dne se přiznal svým spolupracovníkům: „U svého syna mám pocit, jako bych měl co do činění s někým starším, než jsem já. Nevím, čím to je, ale jak jsem řekl, někdy ve mně vzbuzuje bázeň. Nikdy jsem si nezvykl podřizovat se příkazům druhých... Nade mnou má autoritu jen jedna jediná osoba, a tou je můj syn.“

Otec a syn Frassati

Nikdo se nikdy nedozvěděl, jaké vnitřní utrpení Pier Giorgio v tichosti prožíval kvůli scházejícímu laskavému přístupu svých rodičů.

Za první světové války rodina Frassatiových nadále žila svým luxusním životním stylem, jako by válečné drama bylo pouhým „zvláštním obdobím s množstvím dovolených“. Ale Pier Giorgio vycházel do ulic, aby pomáhal prostým lidem. Poskytoval materiální a duchovní pomoc v nemocnicích, květy zdobil hroby padlých vojáků a přinášel útěchu, kde se jen dalo. Po válce ještě víc rozvinul svoji charitativní činnost a stal se členem mnoha katolických sdružení, například Mariánské kongregace a Konference svatého Vincence.

Agostino Marchisio, jeden z jeho profesorů, který s ním strávil dva roky při společných návštěvách chudých, vzpomíná: „Chodil shánět oblečení, nosil balíky a pomáhal, kde se dalo. Jeho dobročinnost se projevovala víc skutky než slovy a vyzařovala z ní překvapující lidská srdečnost. Byl přítelem chudých.“ Byl velice aktivní i na politické úrovni a nekompromisně obhajoval křesťanské hodnoty ve prospěch lidí na okraji společnosti. Není divu, že takovouto duši to táhlo ke kněžství.

Kněžské srdce

Rosminiánka sestra Celeste, která znala Piera od útlého věku, věděla, jak moc se v jistém období trápil nad otázkou svého povolání. Věděl však, že jeho matka je rozhodně proti tomu, aby se stal knězem. Viděla v něm otcova nástupce v deníku *La Stampa* anebo někde na jiné pozici, kde ho čeká skvělá kariéra. Kvůli matčinu odporu Pier Giorgio s těžkým srdcem pochopil, že zřejmě nebude Boží vůlí, aby uskutečnil svoji vnitřní touhu stát se knězem a misionářem. Jen Bůh ví, co ho toto zřeknutí se stálo! Opět se pokorně podřídil a hledal jiný způsob, jak by mohl rozvíjet svoji apoštolskou horlivost.

Po vynikající maturitě v roce 1918 se zapisal na Polytechnickou univerzitu v Turíně na studijní obor hornictví. Při návštěvě Německa se s motivací své volby povolání svěřil paní Rahnerové, matce známého jezuitského teologa Karla Rahnera: „Budou důlním inženýrem, abych mohl ještě více pracovat pro Krista mezi horníky. Jako kněz bych to nedokázal, ale jako příkladný

Dům rodiny Frassatiových

laik a pravý katolík ano.“ Zdálo se, že to nejlépe odpovídá jeho povaze. Takto by nezranil ani lásku ke své rodině.

Díky své mimořádné laskavosti se Pier Giorgio brzy stal přítelem mnoha studentů, zejména těch s největšími problémy. Pokud někdo něco potřeboval, řekli mu: „Pier Giorgio ti pomůže, běž za ním.“ Stal se doslova „centrálou pomoci“.

Mezi jeho nejbližší přátele patřila Laura Hídalgová, děvče, k němuž Pier Giorgio choval hluboké city. Jeho sestra Luciana mu však musela domluvit, že manželství s děvčetem tak nízkého společenského postavení, které navíc bylo hluboce nevěřící, by bylo pro jejich matku neúnosné. A Pier Giorgio přijal také tuto oběť v zájmu jednoty své rodiny: „K čemu si založit rodinu, a přitom zničit jinou? ... Obětuji se já.“ Bylo mu jasné, že když se ožení s Laurou, povede to k definitivnímu odloučení jeho rodičů, protože v té době bylo jejich manželství již v hluboké krizi.

Navzdory tomuto velkému vnitřnímu utrpení se Pier Giorgio jako student nepřestával rozdávat druhým. Jeho sestra o něm napsala: „Dá se skutečně říci, že žil mezi přáteli a pro své přátele: přítelem nazýval zahradníka, chudého, služku, přednostu stanice, jehož viděl sotva dvakrát. A všichni byli opravdu jeho přáteli. Každého si dokázal získat. Stačila chvíle, aby se

Pier Giorgio mezi svými přáteli

*mezi ním a druhým člověkem vytvořilo pou-
to náklonnosti.“*

Často stačilo jen pár slov, které Pier Giorgio s někým prohodil, aby ho získal jako přítele, protože se choval tak, že jakýkoliv rozdíl okamžitě zmizel. Avšak v hloubi duše to byla Kristova láska, jenž se prostřednictvím Piera Georgia dotkla duše toho druhého.

Předčasný odchod

Když mu náhle zemřel strýc a jeho místo ve vedení deníku *La Stampa* zůstalo prázdné, otec si přál, aby tuto práci převzal Pier Giorgio. A on se slzami v očích souhlasil s tím, že se vzdá povolání důlního inženýra, jež právě s obrovským

úsilím získal. Nejprve se zřekl kněžství, pak Laury, své velké lásky, nyní i svého zaměstnání a s ním spojeného apoštolátu... To všechno odevzdal do Božích rukou. Bylo to jako boj na život a na smrt, jakož i postupné umírání před odchodem do nebeského domova.

Pier Giorgio měl opakovaně již nějakou dobu silné bolesti hlavy, ale snášel je v tichosti, snažil se nevšímat si jich, dokud to jen bylo možné. Lékaři mu diagnostikovali poliomyelitidu – dětskou obrnu, již se pravděpodobně nakazil při návštěvě nemocného. Zůstávalo mu již pouze několik dní, které byly naplněny velkým vnitřním i vnějším utrpením. Jeli-
kož mu ve stejném čase zemřela babička,

nikdo si ho nevšímal a jeho onemocnění nebrali vážně. Naopak, matka mu tři dny před smrtí vyčítala: „*To není možné, když je tě tu třeba, nikdy tu nejsi!*“ Snášel to – jako vždy – mlčky. Třikrát ztratil rovnováhu a spadl, když se chtěl jít pomodlit k umírající babičce.

Papež Jan Pavel II. navštívil v roce 1984 výstavu fotografií Piera Georgia v Lateránské bazilice v Římě. Mladého Itala popsal jako „muže osmi blahoslavenství“, který dokázal „zprostředkovat lásku a pokoj svým bratrům a sestrám. Stále opakoval, že se skutečně vyplácí obětovat všechno pro službu Pánu. Svědčil, že svatost je možná pro každého a že jen revoluce lásky může v srdcích lidí zapálit naději na lepší budoucnost.“ (Z homilie v den blahorečení 20. května 1990)

Dva dny nato už sám nedokázal vstát. Z posledních sil dal ještě několik instrukcí pro pomoc potřebným, dokázal se vyzpovídat a přijmout svaté přijímání. Lékařská pomoc přišla už příliš pozdě. Pier Giorgio zemřel 4. července 1925 ve 24 letech. Jeho rodiče byli ohromeni, když na jeho pohřeb přišly tisíce lidí, které oni neznali; přišli bohatí i chudí, všichni ti, kterým pomohl. Ale pravděpodobně největším ovocem jeho životní oběti a utrpení neseného v lásce bylo rozhodnutí rodičů nerozejít se, a to právě kvůli jejich synovi. A otec se dokonce pomalu, krok za krokem, začal ubírat cestou víry.

Pohřeb Piera Georgia

*Z Vítězstvo Srdce 148/2022
přeložil a upravil -dd-*

Litanie ke svaté Monice

(liturgická památka světice 27. srpna)

Pane, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Pane, smiluj se.

*Pane, smiluj se.
Kriste, smiluj se.
Pane, smiluj se.*

Otče na nebesích, Bože,
Synu, Vykupiteli světa, Bože,
Duchu Svatý, Bože,
Svatá Trojice, jeden Bože,

smiluj se nad námi.

smiluj se nad námi.

Svatá Maria, bez dědičného hříchu počatá,

oroduj za nás i za naše děti.

Svatá Maria, vznešená Matko Ježíše Krista,

oroduj za nás i za naše děti.

Svatá Moniko, vzore žen,

oroduj za nás i za naše děti.

Svatá Moniko, která jsi obrátila svého nevěřícího
manžela i jeho matku,

Svatá Moniko, rozvázná učitelko a strážkyně
svého syna na všech jeho životních cestách,

Svatá Moniko, která jsi pozorně sledovala činy
a skutky svého syna,

Svatá Moniko, která jsi snášela těžké utrpení
kvůli chybám svého syna,

Svatá Moniko, která jsi neustala ve svých prosbách
o záchranu duše svého syna,

Svatá Moniko, která ses ani v proudu slz,
ani uprostřed hořkostí, které se ti vynořovaly v srdci,
nevzdala naděje,

Svatá Moniko, která jsi byla plná útěchy,
když se tvůj syn vrátil k Bohu,

Svatá Moniko, která jsi klidně odešla k Pánu,
když jsi věrně splnila své pozemské povinnosti,

Svatá Moniko, která se přimlouváš za všechny
matky, které se modlí a pláčou jako ty,

Svatá Moniko, ochraň nevinnost našich dětí,

Svatá Moniko, chraň je před krivdou
ze strany špatných lidí,

Svatá Moniko, chraň je před nebezpečím plynoucím
ze špatného příkladu, *oroduj za nás i za naše děti.*

Svatá Moniko, dávej pozor na působení milosti
v jejich srdcích,

Svatá Moniko, modli se, aby se křesťanské hodnoty
hluboce zakořenily v jejich srdcích a přinesly
hojné ovoce,

Svatá Moniko, ochrano pro mladé lidi,
kteří vstupují do dospělosti,

Svatá Moniko, přimlouvej se za všechny, kteří setrvávají
v těžkých hříších, za jejich pokání a upřímné obrácení,

Svatá Moniko, pros za všechny matky, aby vytrvale
a svědomitě plnily své mateřské povinnosti,

Svatá Moniko, odevzdávej všechny matky pod ochranu
Panny Marie, Matky našeho Pána,

Svatá Moniko, laskavě nakloň srdce svého milovaného
syna, svatého Augustina, aby chránil naše děti,

Svatý Augustine, svatý synu svaté matky,
oroduj za nás i za naše děti.

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
smiluj se nad námi, Pane,

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
vyslyš nás, Pane.

Beránku Boží, který snímáš hříchy světa,
smiluj se nad námi.

K: Oroduj za nás, svatá Moniko,

L: abychom byli hodni Kristových zaslíbení.

Modleme se:

Všemohoucí a milosrdný Bože, který jsi vyslyšel naléhavé
prosby svaté Moniky, dej, prosíme, abychom skrze její pří-
klad vytrvali v našich modlitbách a vždy se ve všem shodo-
vali s Tvou svatou vůlí. Skrze Krista, našeho Pána. Amen.

*Zdroj: www.modlitba.sk
(Redakčně upraveno)*

Můžeme se naučit lásce?

Můžeme se naučit lásce? Moderní sexuální osvěta odpovídá kladně a nabízí souboj technik, jak praktikovat sexuální vztahy...

Takový přístup se však natrvalo nemůže osvědčit. Důvodem je rozporný vztah k tělu. Na jedné straně je tu přehnaný kult těla: nejrůznější prostředky a kúry pro opečovávání tváře a pleti, a na druhé straně je tělo instrumentalizováno, jako by bylo pouhým strojem nebo výkladní skříní: ženy polkají pilulky, aby byly kdykoliv připraveny k sexuálnímu použití, muži pijí litry kávy, aby byli až ke zhroucení dostatečně při síle, prodávají se údy na transplantaci... tělo je jako zneužívaný nástroj.

Je třeba si připomenout, že tělo nevlastníme jako nějaký předmět, se kterým můžeme volně nakládat, nýbrž že jsme tělesně-duchovní bytosti. Tělo není nějaký plášť jednotlivého člověka, který existuje někde uvnitř organismu. Tělo – to jsem já sám.

Proto odevzdání těla při sexuálním spojení je odevzdáním celé osoby. A my to v hloubi svého vědomí víme. I mladým lidem, dokud nejsou zkaženi, je jasné: sexuální spojení je nejsilnější vyjadřovací prostředek, který má člověk k dispozici, jak se stát jedním. (srov. Mt 19,6)

Sexuální vztahy mluví svou vlastní řečí, a to řečí lásky.

Ale co je to láska? Byly o tom napsány celé svazky. Kdo by jen mohl vůbec obsáhnout všechno to, co bylo vysloveno! Ale to ani není zapotřebí. Neboť nám křesťanům bylo zjeveno, že Bůh je Láska. Kdo se dívá na Boha a jeho zjevení, může poznat lásku a její podstatné známk.

Je tu především jeden podstatný rys lásky: její nepodmíněnost. Bůh uzavírá s Abrahámem a jeho potomstvem věčnou smlouvu, kterou ustavičně připomíná. V Izaiášovi čteme slova: *Může žena zapomenout na své dítě, matka na svého milovaného syna? I kdyby ona zapomněla, já nezapomenu. Hleď, vryl jsem si tě do dlaní.* (49,15n)

Láska je tedy souhlas s tím druhým bez odvolání. Nezapomenu na tebe! říká Bůh. Tvoje jméno je napsáno v mé dlaní. S touto neodvolatelností máme v době „manželství na zkoušku“, „odmítání dětí“

a proměnlivých pracovních poměrů potíže. Dnes stojí v popředí otázka prospěchu, a to bohužel i pokud jde o vztahy.

A právě to je v rozporu s láskou. Protože ona přijímá toho druhého pro něho samého. Svou nepodmíněností zprostředkuje člověku zásadní zkušenost: přijímám tě takového, jaký jsi i jaký kdykoliv budeš. Nikoliv tvoje chování, tvoje schopnosti, tvůj vzhled, nikoliv tvoje užitečnost určují můj vztah k tobě. Ty sám o sobě jsi hoden, abych o tebe stál. Je to dobré, že jsi!

Tato nepodmíněná přichylnost utiňuje hlubokou touhu, jakou každý z nás nosí v sobě: touhu po bezpečí. Nosíme všichni v srdci stejnou naději: že stojíme za to, abychom byli milováni, že někdo nás přijímá, ať přijde cokoliv ve dnech dobrých či zlých.

Kde existuje taková přichylnost, umožňuje se něco, co je rozhodující pro lidský rozvoj: dříve, než člověk začne milovat, není ještě ve skutečnosti sám sebou. Ztělesňuje jen role, které musí hrát před světem a před sebou. Jakmile však miluje, „je“. Pak se může stát sám sebou.

„Tělesná láska neuspokojuje člověka v duši, a dokonce ani jeho tělo ve smyslech. Důkazem toho je, že ji neustále vyhledává na jiných místech a za jiných okolností.“ (sv. Augustin)

Milovaný člověk udělá stejnou zkušenost: obdrží jistotu a svobodu, a tak se stává sám sebou. To je neocenitelně důležité: ve vzájemném daru získává sebe samého od toho druhého. Tak se můžeme svobodně otevřít, odložit své masky a ochranné štíty. V prožívaném bezpečí se může člověk otevřít k odevzdání, přispět druhou hlubokou touhou ke svému rozvoji, totiž svou touhou být zde pro druhé.

To je totiž druhá podstatná dimenze lásky: odevzdání. Jedno jediné přikázání nám Pán zanechal v Novém zákoně:

milovat tak, jak on miloval, až k úplnému sebeodevzdání. Jaká je to výzva! Jaký celoživotní program!

To znamená především stáhnout zpět stále kolem sebe kroužící „já“, uřezat tak snadno bující sebelítost, přestat kroužit kolem starostí o vlastní úspěch, o vlastní uznání. Jak snadno býváme strženi zpět sami k sobě a stáváme se pak vůči druhým lhostejní, uzavření, a někdy dokonce nepřátelští!

Zranění se zpravidla nevyhneme. Neboť tak jako my, i druzí jsou zlomení, zranění bytostí. V tom spočívá zvláštní výzva odevzdání, abychom nesli břemena jeden druhého, přijali skutečnost, že ten druhý nemusí být schopen splnit očekávání, která do něho vkládám. Milovat znamená také stále tomu druhému odpouštět, že je takový, jaký právě je.

Jakmile začneme hlouběji přemýšlet o lásce, musíme konstatovat, jak nadměrné jsou požadavky, které pro nás, slabé lidi, představuje.

Chtěl bych zde naši úvahu ještě více prohloubit. V jedné knize o apoštolu Pavlovi jsem četl tuto větu: „Svatost není žádná ctnost, nýbrž život v Bohu.“ Již několikrát jsem tuto větu přeformuloval takto: Láska není žádná ctnost, nýbrž život z Boha.

Kdykoliv opravdu hovoříme o lásce, mluvíme o Bohu. Apoštol Jan říká zcela jasně: *Bůh je láska*. Všude tam, kde se miluje, je Bůh ve své plnosti nejen přítomný, ale je také činný. Proto je láska, orientace na toho druhého, také základním motivem celého stvoření. Pochopíme to mnohem lépe, když se nebudeme na ně dívat jako na boj o přežití s výběrem těch nejsilnějších, nýbrž jako na existenci pro ty druhé.

Všude tam, kde se lidé milují, je Bůh přítomen a působí, a to jak mezi křesťany, tak mezi nekřesťany. Tajemným způsobem je milující Bůh činný v životě každého člověka a zvláštním způsobem je činný v manželské lásce. Můžeme se tedy lásce naučit? Ne tak, jak se učíme angličtinu nebo psaní na stroji. Ale můžeme v sobě vytvářet prostor pro lásku, pro toho, kdo je Láska. A tím se *obnoví všechno*.

*Z němčiny přeložil -lš-
(Redakčně upraveno)*

Syn brusiče nožů (5)

RUDÝ CHOCHOL

Jednoho slunného jarního rána roku 1817 odešly obě malé děti z kovárny poprvé do školy. Vyzbrojeny tabulkou, slabikářem, pisadlem a přesnídávkou kráčely vedle sebe po kostrbaté dlažbě.

„Je pravda, že učitel má hůl?“ otázala se Anetta, již na těžké cestě nebylo do smíchu.

„Každý učitel má hůl,“ přisvědčoval Julián. „To k němu patří jako šavle k vojákově.“

„A bije s ní?“

„Bije jenom zlé děti.“

„Já nejsem zlá.“

„Zlá nejsi, ale strach máš.“

„Tak trošičku,“ přiznala holčička stísněně.

„Nemusíš se bát! Vždyť já jsem také ještě tady. Ostatně si myslím, že děvčata nebije, jenom je tahá za copy.“

„Kéž bych neměla copy,“ povzdychla si Anetta.

Pak mlčky pokračovali v cestě, až došli ke škole. A s celým rojem jiných dětí vtrhli do třídy. Většina ostatních děvčátek měla stejnou úzkost jako Anetta, ale chlapci bázeň neměli; a pokud ji měli, tak ji skrývali, jak se dalo.

Nebylo to tak zlé, jak se očekávalo. Učitel je uvítal vlídným úsměvem a hůl nebyla zatím vidět.

Julián byl rád, že vedle něho seděl malý Viktor Baret, chlapec ze sousedství, čiperný a bystrý klučina, který se rád smál a který první školní den dovedl pojmut z veselé stránky. Naproti měl místo Petr Barginot, nejmladší ratolest ze „Zlaté husy“. Syn hospodského byl největší rváč z Rue de Breuille. Julián ho neměl v lásce, ale tajně se obdivoval jeho silným pěstem a jeho schopnosti plivat přes ulici, a tomu, že se nikoho nebál.

„My budeme držet spolu,“ zašeptal kovářův synek příteli Viktorovi.

„To se rozumí,“ zašklebil se chlapec.

Hned první den se začalo s abecedou. S jazykem mezi zuby psaly děti celé řady „i“ na tabulky. Pisadla při tom skřípala tak nemilosrdně, že se krocan v učitelově zahradě zlostně rozhudoval. A to přišlo malému Viktorovi náramně k smí-

chu. Učitel si toho nevšiml, protože byl přivyklý skřípotu pisadel, dětskému smíchu a kdákání své drůbeže.

„Vypadají jako pluk vojáků,“ zašuškal Julián sousedovi, když svou tabulku zaplnil. „Jenomže nestojí všichni rovně.“

„Budou to asi jen odvedenci,“ dodal Viktor.

Po psaní byly počty. Počítat synek z kovárny dovedl a každou otázku, kterou kladl učitel, jako by napichoval svým ukazovákem. Viktor se snažil, aby se mu vyrovnal a někdy byl s prstem rychlejší než jeho soused, ale jeho odpověď byla obyčejně mylná. Učitel podotkl, že při počtech je důležitější správnost než rychlost. Malý Baret ať si vezme příklad z Juliána Eymarda.

Bylo to skvělé, když učitel vypravoval. Děti hltaly každé jeho slovo. Co učitel všechno nevěděl! Mluvil o své vzdálené otčině, o pěkném Dauphinsku s jeho sedmi zázraky. Byl tu Mont inaccessible – nedostupná hora, zvaná též Jehličnou horou, jeskyně Sassenage u Grenoblu, hořící studna jihozápadně od Vif v pohoří Vercours, vinná studánka, jejíž voda chutná jako víno, a chvějící se louka u Gapu.

Julián poslouchal bez dechu. Neměl tušení, kolik zázraků existuje v jeho vlasti. Jenom neurvalý Petr Barginot se výsměšně smál. Pro něho to byly pohádky.

„Hořící studnu jsem už viděl,“ ozval se hlasitě. „Ale nehoří. A s vinnou studánkou je to také podvod. V každém případě má můj tatínek ve sklepě lepší víno.“

Děti při této nehoráznosti strnuly hrůzou, ale učitel jenom nadhodil, aby malý Petr nebyl tak prostofeký. Ve světě je více zázraků, než se nám zdá. Nezbedník však sbalil svých pět švestek a vyřítel se z lavice.

„Kampak, kampak?“ zeptal se řídící.

„Domů!“ odpověděl paličák. „Řeknu tatínkovi, jaké pohádky nám vykládáte.“ Nedostal se daleko. U dveří ho učitel uchopil a přimáčkł ho zpět na jeho místo, kde se Petr pohroužil do zarputilého mlčení. K velkému překvapení dětí ani teď ještě učitel neuplatnil hůl.

„Dobré to bylo ve škole,“ zvěštoval živě Julián, když se se svou sestřičkou vrátil domů. „Učitel vypravoval strašně napi-

navé příběhy, ale Petr je největší klacek z celé třídy. Jistě dostane brzy výprask.“

Od prvního dne chodil Julián rád do školy a statečně zápolil s abecedou a násobilkou. Nejraději měl hodiny náboženství. Zázraky na nebi byly nekonečně větší než ty v Dauphinsku.

Také návrat domů býval příjemný. Napřed si Julián zaskočil do lisovny oleje, kterou otec vybavil. Tam ho starý Jacques Giraulet posadil na oslíka, který poháněl mlýnské kolo a nechal ho jezdit, jak dlouho chtěl. Oslík se stal nejlepším Juliánovým kamarádem a Julián se vždy postaral, aby šedivec měl dostatek pochoutek.

Také mlynářův pomocník byl jeho přítelem. Měl protězu, protože v italské válce v roce 1796 ztratil pravou nohu. Starý veterán dovedl vypravovat hrůzostrašné povídky. Hoch někdy zapomínal i dýchat.

„V Nizze jsme tábořili, když generál Bonaparte převzal vrchní velení. Můj ty Bože, co jsme to byli za sebranku! Naše uniformy byly v cárech, holínky děravé, zásobování už dlouho vázlo, někdy nebyl ani krajíc chleba. Většina již chtěla zběhnout, tu však přišel Bonaparte. Napřed jsme se tomu drobnému mužikovi smáli a dali jsme mu přezdívkou »malý kaprál«. Brzy nás však smích přešel. Generál nás naučil pořádku a kázni a brzy se otrhané vojsko proměnilo ve statečnou armádu, která šla od vítězství k vítězství. Bohužel jsem u Bologne ztratil nohu a tím válka pro mne skončila.“

„To bylo dobré,“ přikývl chlapec.

„Co bylo dobré?“ vzplanul starý Jacques.

„Ano, jinak bys byl u toho, když vojáci zajímali papeže a odvěkli ho do Francie. Otec mi často vypravoval, jak přišel na smrt nemocný do La Mure.“

„Snad máš pravdu,“ zamyslel se veterán. „Císař nyní pyká na opuštěném ostrově, že se dopustil násilí na papeži, a já jsem rád, že mě také nestihla klatba.“

„Klatba je horší než uštělená noha, víd?“

„Ovšem.“

„Ale ty Napoleona ještě miluješ?“

„Kdo bojoval pod jeho praporem, ten na něho nezapomene,“ zasteskl si stařec.

„Myslím, že tatínek ho nemá rád,“ zahloubal se chlapec.

„Ano, bude to tak, ale teď jsme toho napovídali už dost. Hokynářka, madame

Bouthouxová, potřebuje džbán oleje. Zanesesť jí ho?“

„Milerád!“

„Je těžký. Ať ti neupadne!“

„Žádné strachy, jsem dost silný!“

Šestiletý Julián se dosti zadýchal pod tíhou džbánu a na násvi jej na chvíli postavil a přihlížel, jak si chlapci hrají na vojáky a jak svádějí bitvy.

Od té doby, co byl školákem, směl si s nimi hrát i on. Starý Giraulet mu vyřezal ze dřeva šavli a Marianna mu vystříhla z lepenky čáku a potáhla ji červenou látkou. Jenom vlněný střapec, který nahrazoval chochol, se mu nějak nelíbil.

S povzdechem pokračoval Julián v cestě a donesl džbán do hokynářství bez pohromy.

„Dobře, že mi neseš olej,“ uvítala ho madame Bouthouxová vřídlně. „Nutně ho potřebuji. Zde máš medový bonbón. Počkej okamžik a hned ti přinesu peníze.“

Z medového bonbónu se tuze neradoval, ale zato spatřil na pultu něco tak krásného, že se mu div srdce nerozskočilo. Mezi spoustou jiných věcí tam ležel nádherný červený chochol, jaký nosí gardové grenadíři na přilbě. Odjakživa byla tato ozdoba jeho nejtoužebnějším snem. Kdyby ji měl, jistě by ho ostatní chlapci zvolili plukovníkem, nebo třeba generálem.

Tak lákavé bylo pokušení, že mu srdce bušilo jako kovářský buchar. Aniž věděl, co činí, sundal chochol a zastrčil jej za kabát. Naštěstí hokynářka nic nezpozorovala, když se vrátila, a chlapci strčila do ruky několik mincí. Zapomněl poděkovat a jako blesk vyběhl z krámu.

Sotva udělal několik kroků, ozvalo se svědomí. Zapotácel se při myšlence, že se dopustil krádeže a že se stal zlodějem. Kdyby to tak věděl ten četník, který ho zrovna minul! Jistě by ho zatkl a zavřel do hasičské zbrojnice. A kdyby to tak věděla maminka! Ne, tato myšlenka byla nesnesitelná. Nikdo přece krádež nezpozoroval, konejšil ho nějaký temný duch. Skutečně nikdo? Ani anděl strážný? Ani Pán Bůh? Plný strachu vzhlédl chlapec k nebi a zdálo se mu, že mračna ještě více zčernala. Hned se rozpoutá děsná bouře. Julián už dále neváhal. Běžel, jak rychle mohl, zpět do obchodu.

„Zapomněl jsi něco?“ tázala se laskavě madame Bouthouxová. Krádež tedy ještě neobjevila. Julián rozpálen studem

vytáhl chochol zpod kabátu, položil jej na pult a přerývaně spustil:

„Já jsem ho ukradl. Je mi to líto, nevím, jak se to mohlo stát.“

„Hochu, hochu, to jsem si o tobě nemyslela!“ zvažněla hokynářka. „Protože jsi však věc vrátil, nebude to tak zlé.“

„Řeknete to rodičům?“ zeptal se chlapec s úzkostí.

„Snad bych měla, ale každý se jednou dopustí chyby. Raději na to zapomeneme. Souhlasíš?“

„Ano, madame Bouthouxová!“ vzdychl hoch s ulehčením. Pak vylovil z kapsy u kalhot medovou cukrovinku a podal ji hokynářce. „Vezměte si ji zpět, já jsem si ji nezasloužil.“

Tolik lítosti a zahanbení se zračilo v jeho očích, že té paní nějak zjihlo srdce v hrudi.

„Ponech si tu sladkost a buď hodný a poctivý chlapec.“

„Vy už se nezlobíte?“

„Proč? Já jsem na všechno zapoměla.“

Chlapci se ulehčilo, až když byl zase na ulici. Černé mraky se rozehnaly, ale zůstal tmavý stín v jeho duši. Poznal moc zla a pochopil, jak je nutné bojovat proti pokušení.

Po nějakou dobu byl vážnější než obvykle. Marianna si sice všimla změny v jeho chování, ale nepátrala po příčině. Julián tentokrát nenašel odvahu, aby se jí přiznal se svým přechinem.

Brzy byl zase tím starým neposedou, který svou živostí naplňoval celý dům.

Nádherné bylo, když nastala zima s ledem a sněhem. Může být něco zábavnějšího, než se potulovat v bílé chumelenici a s jinými chlapci se koulovat, nebo sjíždět ze svahu na saních, které vyrobil starý Giraulet?

Jednoho dne, bylo to krátce před jeho narozeninami, stala se mu jeho zbrkllost osudnou. Kolikrát dováděl v pokoji, aniž by si dal říci od Marianny, aby se trochu mírnil!

„Jsem lupič a lupiči jsou divoci!“ prohlásil a vyrazil ještě mohutnějšími skoky. Přitom upadl a skutálel se zrovna na horkou plotnu od kamen, kterou Marianna odstavila na zem, aby ji očistila. Bolelo to jako pekelný oheň. Třebaže se Julián hned vymrštil, přece se notně popálil a s hlasitým nářkem si přidržoval zadní část těla.

„To máš za svou divokost,“ pokárala ho sestra. „Varovala jsem tě. Teď pojď

do kuchyně, já tě trochu natru olejem. To zmírní bolest.“

Julián se trpělivě podrobil ošetření.

„Myslíš, že peklo je tak horké jako ta plotna?“ ptal se starostlivě.

„Ještě mnohem palčivější.“

„Pak nechci přijít do pekla,“ ujišťoval chlapec.

Nebylo to tak zlé. Ořechový olej ztlumil největší bolest. Přesto nemohl Julián u stolu pořádně sedět a když se otec o nehodě dověděl, ještě mu vyhuboval. Kromě toho mu zakázal jít příští den na ulici.

Příští den mu také sezení ve škole působilo potíže. Lavice byly z tvrdého dubového dřeva. Chlapec se statečně přemáhal, aby nedal na sobě nic znát.

Po vyučování navrhl Petr Barginot sáňkování na svahu. Viktor Baret byl hned srozuměný a také Julián nadšeně přislíbil. Teprve na zpáteční cestě si vzpomněl, že má domácí vězení.

Sotva byl ve světnici, ozvalo se několik pronikavých hvizdů. Běžel k oknu a uviděl své přátele, kteří na něho čekali se sáňkami.

„Nesmím!“ volal Julián. „Otec to zakázal.“

„Tak dobře,“ minil dobrosrdečný Viktor Baret, ale divoký Petr to nechtěl vzít na vědomí.

„Ty jsi slíbil, že půjdeš s námi!“ volal nahoru. „A jestli nepůjdeš, tak jsi padouch!“

Padouchem Julián nechtěl být. Rovněž pokušení bylo tak lákavé, že nemohl odolát. Tajně se vytratil z domu, vytáhl saně a brzy rejdl blaženě ve sněhu.

Na cestě domů se ozvalo svědomí. Mohl sice nepozorovaně vklouznout do komory, ale pak by ho zase rozežíral jed, a to je horší.

Dodal si odvahy a zašel do kovárny. Když tam otce nenašel, hledal ho v mlýně. Jeho obličej byl ještě ošlehaný mrazivým vzduchem a jeho šaty plné sněhu.

„Jaké bylo sáňkování?“ zeptal se čeledín bezelstně. Chlapec však předstoupil před otce a řekl:

„Tatínku, byl jsem neposlušný. Jednal jsem nesprávně, potrestej mě!“

Kovář chvíli hleděl na syna zlověstným pohledem, pak beze slov ukázal do rohu, kde stála silná rákoska. Bez váhání ji chlapec přinesl. Když zasvištěly rány, velice to bolelo, a to tím více, že popálenina nebyla ještě zhojena. Chlapec zařal

zuby a nevydal ani sten. Nemohl však zabránit, aby mu slzy nezalily oči.

„Děkuji tatínku,“ řekl, když exekuce byla skončena a vracel rákosku na její místo. Pak mlčky vyšel ze dveří.

„Jsi příliš přísný na svého chlapce,“ zabručel starý Giraulet a vrtěl hlavou. „Potrestal jsi ho nadmíru tvrdě.“

„Tomu ty nerozumíš, Jacques,“ odpověděl kovář. „Jsi starý mládenec a nevíš, jak se vychovávají děti.“

„Ale mělš pamatovat na to, že si sedl na horkou plotnu.“

„Zajisté, jinak by těch šlehů schytl ještě víc. Moje děti mají vědět, že musí poslouchat. V budoucnu bude na to pamatovat.“

„Samozřejmě musí sekat dobrotu,“ souhlasil veterán. „Ale on svou chybu přece statečně vyznal. To u otce nic neplatí?“

„Platí, a platí to mnoho. Proto se na něho nezlobím.“

„To je výtečné, napřed ho zmlátíš a pak se nezlobíš,“ zabručel veterán a až do večera měl po dobré náladě.

Julián teď již vůbec nemohl sedět. Věčel vstaje. Když ulehl na lůžko, přišla k němu do komůrky Marianna a řekla starostlivě:

„Otec tě za tvou neposlušnost musel potrestat. Kdybys chtěl, tak tě natru olejem.“

„Ne, Marianno, nech to být,“ zavrtěl chlapec záporně hlavou. „Mně se stalo po právu a je dobře, že to tak bolí. Ale ty máš zarudlé oči. Plakala jsi?“

„To je od krájení cibule,“ tvrdila sestra ne zcela podle pravdy.

Rány bolely ještě několik dnů, pak byl Julián zdrav. Byl veselý jako jindy, skotačil ve sněhu a na jaře směl zase jezdit na koni. Jenže posádka byla brzy odvolána a Julián se smutně díval za husary, kteří za zvuku hudby opouštěli městečko.

Také leckterá dívka měla ten den vlhké oči a řemeslníci, krčmáři i kupci, kteří na cizích vojácích slušně vydělávali, se rovněž netvářili zrovna šťastně.

Poslední roky alespoň přispěly v Dauhinsku k dorozumění mezi národy.

(Pokračování)

*Z knihy Wilhelm Hünermann:
Syn brusiče nožů.*

*Z němčiny přeložil P. Leo Kuchař S. S. S.
Druhé české vydání, Cesta, Brno 1994.
(Redakčně upraveno)*

Prosme Boha, aby uzdravil naši komunikaci

- dokončení katecheze papeže Lva XIV. ze str. 2

a neslyší (srov. Mk 7,32–37). Stejně jako se to může stát nám dnes, i tento muž se možná rozhodl přestat mluvit, protože se necítil pochopen, a rozhodl se vypnout všechny hlasy, protože byl zklamán a zraněn tím, co slyšel. Vlastně to není on, kdo přichází k Ježíši, aby byl uzdraven, ale je přiveden jinými lidmi. Mohli bychom si myslet, že ti, kdo ho vedou k Mistrovi, jsou lidé, kteří se obávají jeho izolace. Křesťanská komunita však v těchto lidech viděla také obraz církve, která doprovází každého člověka k Ježíši, aby naslouchal jeho slovu. Tento příběh se odehrává na pohanském území, tedy v kontextu, kde jiné hlasy mají tendenci přehlášovat Boží hlas.

Ježíšovo chování se může zpočátku jevit jako podivné, protože vede onoho člověka stranou (srov. v. 33a). Zdá se, že tak zdůrazňuje jeho izolaci, ale při bližším pohledu nám pomáhá pochopit, co se skrývá za mlčením a uzavřeností tohoto muže, jako by pochopil jeho potřebu důvěrnosti a blízkosti. Ježíš mu nejprve nabízí tichou blízkost prostřednictvím gest, která vypovídají o hlubokém setkání: dotýká se uší a jazyka onoho muže (srov. v. 33b).

Ježíš nepoužívá mnoho slov, říká to jediné, co onen muž v tuto chvíli potřebuje: „Otevři se!“ (v. 34). Marek uvádí toto slovo v aramejštině – Effatha! –, jako by nám chtěl „naživo“ zprostředkovat jeho zvuk a dech. Toto jednoduché a nádherné slovo obsahuje výzvu, kterou Ježíš adresuje tomuto muži, který přestal poslouchat a mluvit. Je to, jako by mu Ježíš říkal: „Otevři se tomuto světu, který tě děsí! Otevři se vztahům, které tě zkla-

maly! Otevři se životu, kterému jsi přestal vzdorovat!“ Uzavřít se totiž nikdy není řešením.

Po setkání s Ježíšem nejenže onen člověk znovu promluvil, ale mluvil „správně“ (v. 35). Toto příslovce, které evangelista vložil do textu, nám snad chce říci něco víc o důvodech jeho mlčení. Možná tento muž přestal mluvit, protože měl pocit, že věci říká špatně, možná se necítil dostatečně způsobilý. Všichni zažíváme, že nám někdo špatně porozumí a že se cítíme nepochopeni. Všichni potřebujeme prosit Boha, aby uzdravil náš způsob sdělování, nejen proto, abychom komunikovali účinněji, ale také abychom svými slovy neublížovali druhým.

Začít znovu mluvit správně je začátek cesty, není to ještě cíl. Ježíš totiž zakázal tomu muži, aby vyprávěl, co se mu stalo (srov. v. 36). Chceme-li Ježíše skutečně poznat, musíme projít určitou cestou, být s ním a projít i jeho utrpením. Až ho uvidíme poníženého a trpícího, až zakusíme spasitelnou moc jeho kříže, teprve tehdy budeme moci říci, že jsme ho skutečně poznali. K tomu, abychom se stali Ježíšovými učedníky, neexistují žádné zkratky.

Drazí bratři a sestry, prosme Pána, abychom se naučili komunikovat poctivě a rozvážně. Modleme se za všechny, kteří byli zraněni slovy druhých. Modleme se za církev, aby nikdy nezanedbávala svůj úkol přivádět lidi k Ježíši, aby mohli naslouchat jeho slovu, byli jím uzdraveni a sami se stali nositeli jeho poselství o spáse.

*Zdroj: www.vaticannews.va/cs.html
(Redakčně upraveno)*

Pondělí 25. 8. 2025

6:05 Hrdinové víry (5. díl): Matka Vojtěcha **7:10** U NÁS aneb Od cimbalu o lidové kultuře: Kde zní zpěv, tam dobrý lid bytuje... CM Troják **8:30** Strání – obec pod Javorínou **9:00** Zanzibar – Přijď a uvidíš **9:30** Je to dílo Boží: 30 let od navrácení nemocnice pod Petřínem **10:00** Outdoor Films s Richardem Štěpánkem: Jak sportem a pohybem pomoci druhým **11:40** Přijeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Příroda kolem nás: Husa velká. Léto v okolí města. Voliéra pod skalou **13:05** Poutníci času: S Petrem Horálkem **13:25** Labyrintem víry s Tomášem Halíkem (2. díl): Chci, abys byl **14:00** Za obzorem: S ministrem životního prostředí Petrem Hladíkem **14:30** Klapka: S cestovateli Martem Eslemem a Davidem Surým **15:35** Noční univerzita: Prof. Ing. Pavel Dostálek, CSc. – Pivo je dar Boží **16:30** Karel Schinzel: Člověk, který obarvil svět [P] **17:00** Dokořán: S Jiřím Lábusem **18:00** Sedmihlášky (98. díl): Maličká sú **18:05** Divadélko Bubáček (3. díl): O Rastikovi a Johance **18:17** Hrací strojek **18:30** Můj chrám: Patrik Kunčar, Uherský Brod, farní kostel Neposkvrněného početí Panny Marie **18:50** Jaroslav Samson Lenk na Mohelnickém dostavníku **19:10** Bible v písku: Svatba v Káně **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:30** V pohorách po horách: Moravský kras **19:45** Přijeme si... **20:05** Bohém s Bohem: Pavel Šporcl **21:10** ARTBITR – Kulturní magazín: „Perla na blatech“ – Plečnickův kostel svatého Michala v Lublani **21:25** Za obzorem: S ministrem životního prostředí Petrem Hladíkem **22:00** Dobrodružství před kamerou **22:45** Jak potkávat svět: S Martinem Chodúrem **0:25** Jak se dělá dobro: Svobodný statek na soutoku **0:50** Léčba i naděje v srdci Afriky **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Úterý 26. 8. 2025

6:05 Výpravy do divočiny: Prael zítřka **7:05** Více než píseň (6. díl): Lucia Launerová a píseň Maličké stádo **7:20** Don Bosco, světec, který hrál fotbal **7:45** Když bolí tělo: Nukleární medicína **9:00** Dolní Ročov **9:10** Rozumíme médiím: Proč potřebujeme malá média **9:30** Nicu **10:30** Noční univerzita: P. Marek Orko Vácha – Radost z Boha **11:40** Přijeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Duchovní menu [P] **12:30** Na startu: S Akademii televize Noe **12:55** Hlubinami vesmíru s Milanem Halouskem: Pilotovaná kosmonautika, 1. díl. **13:35** Povzbuzení: Mária Škovierová **14:00** Za obzorem: Slavík za mříží a před kamerou **14:35** Muzikanti, hrajte: Mistrňanka **15:40** Kaplani naděje: Sr. Pavla Hana Martinová **16:00** Stano Lajda, žilinský výtvarník **16:50** Kanárce v síti **18:00** Sedmihlášky (98. díl): Maličká sú **18:05** Divadélko Bubáček (4. díl): Jak Kašpárek napálil babu Čaraburdu **18:20** Cirkus Noeland: Roberto, Kekulín a kouzelný flašinet **18:45** Bible v písku: Marta a Marie **18:50** Zprávy agenta Kixe: Asertivita **19:05** Plody Medžugorje **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:35** V pohorách po horách: Vítkovská vrchovina – Nízky Jeseník **19:45** Přijeme si... **20:05** Svatý Jan Neumann **21:00** Za obzorem: Slavík za mříží a před kamerou **21:35** Mladí mladým – Symfonie č. 84 Es dur: Svatováclavský hudební festival **2022** **22:05** Na Cyrilometodějské stezce: Bunč – Velehrad **22:20** O zaniklé Karvině 2 **23:40** Přesah: Život jako radost **0:30** Tiché hrozby – Bouřlivé počasí **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Středa 27. 8. 2025

6:05 Hrdinové víry (6. díl): Tomáš Špidlík **7:15** Zahradka písničkářů 2022: Díl 1. **8:00** Noční univerzita: Prof. Ing. Pavel Dostálek, CSc. – Pivo je dar Boží **9:00** Dar z Medžugorje **9:20** Setkání: Stanislav Šec – Meditační zahrada v Plzni – Památník obětem zla **9:25** Římovská pašijová cesta **10:00** Generální audience papeže Lva XIV. [L] **11:05** Albánie – Angelo **11:40** Přijeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** V pohorách po horách: Vysoký kámen a Havlova hora v České Kanadě **13:00** Folkové ceny Českého rozhlasu Ostrava **14:00** Za ob-

TELEVIZE DOBRÝCH ZPRÁV

■ Vysílání denně 6.00 – 1.00 hod.
■ Denně: 8.00; 16.00 hod. – programová nabídka TV NOE (změna programu vyhrazena)

Podrobnosti na www.tvnoe.cz

zorem: Organizace Otevřená OKNA **14:35** Jak potkávat svět: S Martou Kubišovou **16:05** Cenakolo: Svědectví o Lásce, milosrdenství a přátelství **16:45** Bohém s Bohem: Pavel Šporcl **18:00** Sedmihlášky (98. díl): Maličká sú **18:05** Divadélko Bubáček (5. díl): Kašpárkův smích **18:15** Strýček Emu: Staré hračky **18:25** Dokořán: S Janem Hřebejkem **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:30** Okřídlení sousedé: Život s čápy **19:45** Přijeme si... **20:05** Chrám na Hvězděném poli **20:55** Noční univerzita: Veronika Barátová – Odpustění **21:40** Za obzorem: Organizace Otevřená OKNA **22:15** Mořský pták **22:35** Adam Václav Michna: Mariánské nešpory: Svatováclavský hudební festival 2024 **23:20** Zrnka naděje **23:35** Generální audience papeže Lva XIV. **0:00** Pražská Loreta **0:25** V pohorách po horách: Český kras – Jelínkův most **0:35** Labyrintem víry s Tomášem Halíkem (2. díl): Chci, abys byl **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Čtvrtek 28. 8. 2025

6:05 Výpravy do divočiny: Podpořme ptáky **7:05** Misie slovenských salesiánů v Belgii **7:55** Na křídlech andělů **8:20** Zprávy agenta Kixe: Asertivita **8:35** Svědectvá života: Sr. Petra Bulvasňáková DKL – Nitra **9:00** Klapka: S Josefem Novotným **10:10** V pohorách po horách: Brdo – Chříby **10:20** Via Caritas: Rozhovor Jiřího Pavlice s Evou a Václavem Hudečkovými **11:20** Příroda kolem nás: Dudek chochoolatý. Hana Balašová **11:40** Přijeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Duchovní menu [P] **12:30** Irenej z Lyonu, strýček pokoje a jednoty **13:00** V pohorách po horách: Kriván **13:15** Na cestě k Otcovu domu **13:30** Generální audience papeže Lva XIV. **14:00** Za obzorem: Příběh zvonů zabavených za války nacisty **14:30** Příroda kolem nás: Bobr, škůdce nebo pomocník. Daněk evropský **14:50** Přesah: O nářečí, archivech i spolku Svatobor **15:31** Barvy vůně a větru **16:00** Jitka Molavcová – Láska to (ne)jsou jen písmena: Recitál – cyklus komorních koncertů **17:25** Turiec, region magických vod **18:00** Sedmihlášky (98. díl): Maličká sú **18:05** Divadélko Bubáček (7. díl): Jak Mojmir ke štěstí přišel **18:19** Bible v písku: Ježíš žehná dětem **18:25** O starých Starých Hamrech **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:30** Poutní chrám Panny Marie na Chlumku v Luži **19:40** Dědek a jeho kreslený svět: Chlapi nepláčou **19:45** Přijeme si... **20:05** Dejme dětem rodinu (6. díl): Pěstounská péče na přechodnou dobu: Most k domovu **20:40** Cvrlikání: Isara **21:45** Za obzorem: Příběh zvonů zabavených za války nacisty **22:20** Poutníci času: S Ivou Kuchyňkovou **22:45** Jsem N: Vytrvalost **23:00** Klimatická změna nebo katastrofa? **23:35** Botswana **0:10** Sakartvelo: Země pod Kavkazem **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pátek 29. 8. 2025

6:05 Hrdinové víry (7. díl): Luboš Hruška **7:15** Janomamové v Brazílii **7:40** Grófská obec Gbeľany **8:10** Stopy hutě **8:20** 800 let Sekulárního řádu svatého Františka **9:00** Karel Schinzel: Člověk, který obarvil svět **9:30** V pohorách po horách: Brestová – Roháče **9:40** Přebrada Kružberk 1957–2017: Videodokument o rekonstrukci vodního díla **10:00** Bohém s Bohem: Pavel Šporcl **11:05** Trendy ochrany přírody **11:40** Přijeme si... [P] **12:00** Polední modlitba [L] **12:05** Mše svatá z kaple Telepace [L] **12:50** Bohém s Bohem: Josef Lustig **14:00** Za obzorem: Vendula Pavláčková buduje

ordinaci v africké buši **14:35** Trmice **14:45** Jak rostou orchideje **14:50** Nebojte se...: Ptejte se kněze **15:55** Jak potkávat svět: S Irenou Szurmanovou **17:30** Sedmihlášky (98. díl): Maličká sú **17:35** Divadélko Bubáček (8. díl): Psí princezna **18:00** Koncert filmové hudby: Brve [L] **20:05** Přijeme si... **20:20** Poletuchy: Na skok do Kutné Hory **21:00** S chutí přes práh: Společnost Dcer křesťanské lásky sv. Vincence de Paul **21:20** V pohorách po horách: Hranická propast **21:30** Za obzorem: Vendula Pavláčková buduje ordinaci v africké buši **22:05** Benefiční koncert pro radost: Ostrava, kostel sv. Václava **23:30** Kolumbie – Neboť jsem hladověl **0:05** Leyla Mccalla na Folkových prázdninách **0:35** Zachraňme kostely: Poutní kostel Navštívení Panny Marie ve Skočích u Žlutici **0:55** Bible v písku: Dobrý Samaritán **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Sobota 30. 8. 2025

6:05 Výpravy do divočiny: Do tropů Afriky **7:05** Jeníkov **7:20** Halif chudé vdovy **7:50** Nedotčené řeky **8:45** Zakarpatská Ukrajina **8:50** Bible v písku: Mojžíš **8:55** Sedmihlášky (98. díl): Maličká sú **9:00** Cirkus Noeland: Roberto, Kekulín a kouzelný flašinet **9:20** Strýček Emu: Staré hračky **9:40** Hovory z Rekovic: Katarína Salayová-Jurkovičová **9:55** Setkání: Karel Smetana – kaple sv. Cyrila a Metoděje v Haňovicích u Litavle **10:00** Gruzie – Chaldejci **10:30** Když bolí tělo: Péče v závěru života **11:40** Přijeme si... [P] **12:00** Angelus Domini **12:05** Duchovní menu [P] **12:30** K jádru věci: S Alexandrou Alvarovou **13:35** Příroda kolem nás: Procházka lesem. Údolí Doubravy. Od jara do podzimu. Pěvci v záchranné stanici **14:00** OMG boží talkshow: S Evou Holubovou a Ladislavem Heryánem **14:35** Slovanský Velehrad **15:00** Michal Petráš – Hořet a zapalovat **15:25** Folklorový svět Lubomíra Páříčku **15:50** Maria Hilf u Zlatých Hor, kostel Panny Marie Pomocné: Jubilejní chrámy 2025 **16:05** Vivat Hynková: Praha, Divadlo na Vinohradech **18:00** Slovo na neděli: 22. neděle v mezidobí [P] **18:25** Rok v ráji **18:50** Labyrintem víry s Tomášem Halíkem (3. díl): Obnovíš tvář země **19:20** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:35** Setkání: Václav Pláteník [P] **19:45** Přijeme si... **20:05** Bosý za úsvitu [P] **22:05** The Chosen IV. (6. díl): Věnování **23:20** Gramofon aneb Hledáme písničku pro všední den **0:40** Portréty krajiny **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Neděle 31. 8. 2025

6:05 Hlaholte Pánu: Živá modlitba a chvála **6:50** Do varu s Maxem Kašparů: Krize vztahů **7:10** Přesah: Život jako radost **7:55** V pohorách po horách: Hora Baranec v pohorí Roháče **8:05** Slovo na neděli: 22. neděle v mezidobí **8:25** Cvrlikání: Isara **9:45** Dejme dětem rodinu (6. díl): Pěstounská péče na přechodnou dobu: Most k domovu **10:20** Velehrad, bazilika Nanebevzetí Panny Marie a sv. Cyrila a Metoděje: Jubilejní chrámy 2025 **10:30** Mše svatá z kaple Telepace [L] **11:40** Přijeme si... [P] **12:00** Polední modlitba Sv. otce Lva XIV. [L] **12:20** Setkání: Václav Pláteník **12:30** Muzikanti, hrajte: Straňanka **13:35** Jak se rodil vodní živel **14:00** Bosý za úsvitu **16:00** Dokořán: S Václavem Faltem **16:50** Vzpomínky na mistra Martina Benku **17:15** Zprávy agenta Kixe: Vzory **17:35** Odkaz starých pánů **18:00** Sedmihlášky (96. díl): Měl sedláček jednu slépku **18:05** Cirkus Noeland (28. díl): Roberto, Kekulín a robot **18:35** Strýček Emu: Rozhledna a vyhlídky **18:50** Lednický park vypravuje **19:15** Pokoj vám!: Modlitba za mír **19:30** Setkání: Michal Hořínek [P] **19:45** Přijeme si... **20:05** The Chosen IV. (6. díl): Věnování **21:15** Outdoor Films s Miroslavem Náplavou: Hlubiny a posedlosti [P] **22:50** Jazzový večer, II. část: Mezinárodní hudební festival Leoše Janáčka **2023** **23:35** V pohorách po horách: Klokočovské skálie **23:40** Polední modlitba Sv. otce Lva XIV. **0:00** Poutníci času: S Petrem Novotným **0:20** Zachraňme kostely: Kostel sv. Petra a Pavla v Bernarticích **0:40** Na startu: S Josefem Málkem, akordeonistou kapely Jelen **1:00** Noční repríza dopoledních pořadů.

Pondelok 25. 8. o 18:00 hod.: Posvätné miesta kresťanskej viery / Kostol sv. Anny

Kostol sv. Anny stojí v moslimskej štvrti a aj napriek tomu, že stál počas svojej histórie na mieste okupovanom moslimami, nikdy nebol zbúraný. Pútnici ho navštevujú, keď začínajú svoju púť po stopách Pána Ježiša na Via Dolorosa.

Utorok 26. 8. o 20:25 hod.: Fulton Sheen: Sledujte toho biskupa!

Biskup Sheen kritizoval Sovietsky zväz, čím sa stal pre FBI potenciálnym nepriateľom USA. Po sledovaní však agentúra uznala jeho výnimočnú schopnosť rozpoznávať aktuálne i budúce výzvy, čo ho označuje ako svätca a proroka.

Streda 27. 8. o 16:05 hod.: Spolu

Starký nazval Žofku samaritánom. To preto, že mu pomohla, keď mu prišlo nevoľno. Čo znamená byť samaritánom? Navštívme spolu so Žofkou a Jakubom lekára a zistíme, čo robiť, ak niekto potrebuje rýchlu zdravotnú pomoc.

Štvrtok 28. 8. o 14:30 hod.: Malý Cambridge

Trnava je už takmer 400 rokov univerzitným mestom, preto ju môžeme právom nazývať nielen «malý Rím», ale vďaka tu prítomným tisíciam študentov aj ako «malý Cambridge». Korene univerzitného vzdelávania, siahajúce do zakladateľského aktu kardinála Petra Pázmáňa v roku 1635 a zverení do rúk jezuitskej rehole, Trnavská univerzita s Kristom vo svojom znaku nikdy neopustila.

Piatok 29. 8. o 20:30 hod.: Boh v Krakove

Film «Boh v Krakove» je situovaný do súčasnosti – ukazuje osudy obyvateľov Krakova a ich každodenné problémy, ktorým čelia, a ich dôležitým rozhodnutiam v živote.

Sobota 30. 8. o 20:30 hod.: Sieť slobody

Skutočný príbeh sestry Heleny Studlerovej, rehoľníčky, vincentky, odohrávajúcej sa vo Francúzsku začiatkom druhej svetovej vojny. Sestra Helena sa stará o siroty a opustených v radovej nemocnici v Metz.

Nedeľa 31. 8. o 10:00 hod.: Svätá omša z Košíc

Priamy prenos slávnostnej svätej omše zo Svätyně Božieho milosrdenstva v Košiciach. Hlavným celebrantom je Lucian Mária Bogucki, OFM Conv.

BREVIÁR PRO LAIKY

23. – 30. SRPNA 2025

Zmena v číslování breviáře: levý, nepodbarvený sloupec – dřívější vydání breviáře; pravý, podbarvený sloupec – nové vydání breviáře (2007)

Uvedení do první modlitby dne:	NE 24. 8.		PO 25. 8.		ÚT 26. 8.		ST 27. 8.		ČT 28. 8.		PÁ 29. 8.		SO 30. 8.	
Antifona	812	912	826	928	841	945	1768	1990	1734	1953	1487	1674	1666	1883
Žalm	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881	783	881
Ranní chvály:														
Hymnus	812	913	827	928	842	945	1769	1990	1734	1953	1487	1674	1666	1883
Antifony	813	914	828	929	843	946	858	963	874	979	1487	1675	906	1014
Žalmy	813	914	828	930	843	946	858	963	874	980	813	914	906	1014
Krátké čtení a zpěv	816	917	831	933	847	950	1770	1991	1735	1954	1488	1675	1668	1885
Antifona k Zach. kantiku	712	803	1482	1669	847	950	1485	1672	1486	1673	1488	1675	1669	1886
Prosby	817	917	831	933	847	951	1771	1992	1724	1943	1488	1676	1655	1886
Závěrečná modlitba	712	803	1483	1669	847	951	1485	1672	1486	1673	1489	1676	1656	1888
Modlitba během dne:														
Hymnus	817	918	832	934	848	952	862	967	879	984	895	1002	910	1019
Antifony	818	919	833	935	848	952	863	968	879	985	895	1003	910	1019
Žalmy	818	919	833	935	849	953	863	968	879	985	895	1003	911	1019
Krátké čtení	820	921	835	937	851	955	865	970	882	988	898	1005	913	1022
Závěrečná modlitba	712	803	835	938	851	955	865	970	882	988	898	1006	913	1022
Nešpory:														
SO 23. 8.														
Hymnus	807	907	821	922	837	939	852	956	1774	1995	1736	1955	1489	1676
Antifony	808	908	822	923	838	940	853	957	868	973	884	990	1489	1677
Žalmy	808	908	823	924	838	940	853	957	868	973	884	990	1715	1932
Kr. čtení a zpěv	810	911	825	926	840	943	856	960	1777	1999	1737	1956	1490	1677
Ant. ke kant. P. M.	711	803	712	803	1483	1670	856	960	1485	1672	1486	1673	1490	1678
Prosby	811	911	826	927	841	944	856	960	1778	2000	1731	1950	1490	1678
Záv. modlitba	712	803	712	803	1483	1669	857	961	1485	1672	1486	1673	1489	1676
Kompletář:	1238	1374	1242	1379	1247	1384	1250	1387	1254	1391	1257	1395	1260	1398
	1238	1374	1242	1379	1247	1384	1250	1387	1254	1391	1257	1395	1260	1398

Liturgická čtení

Neděle 24. 8. – 21. neděle

v mezidobí

1. čt.: Iz 66,18–21

Ž 117(116),1,2

Odp.: Mk 16,15 (*Jděte do celého světa a hlásejte evangelium.*)

Nebo: *Aleluja.*)

2. čt.: Žid 12,5–7,11–13

Ev.: Lk 13,22–30

Pondělí 25. 8. – nezávazná památka sv. Benedikta, Jana, Matouše, Izáka a Kristina, nebo sv. Ludvíka, nebo sv. Josefa Kalasanského (v ostravsko-opavské diecézi: památka bl. Metoděje Dominika Trčky)

1. čt.: 1 Sol 1,1–5,8b–10

Ž 149,1–2,3–4,5–6a+9b

Odp.: 4a (*Hospodin miluje svůj národ.* Nebo: *Aleluja.*)

Ev.: Mt 23,13–22

Úterý 26. 8. – ferie

1. čt.: 1 Sol 2,1–8

Ž 139(138),1–3,4–6

Odp.: 1a (*Hospodine, ty mě zkoumáš a znáš.*)

Ev.: Mt 23,23–26

Středa 27. 8. – památka sv. Moniky

1. čt.: 1 Sol 2,9–13

Ž 139(138),7–8,9–10,11–12ab

Odp.: 1a (*Hospodine, ty mě zkoumáš a znáš.*)

Ev.: Mt 23,27–32

Čtvrtek 28. 8. – památka sv. Augustina

1. čt.: 1 Sol 3,7–13

Ž 90(89),3–4,12–13,14+17ab

Odp.: srov. 14 (*Nasyť nás, Pane, svou slitovností, abychom se radovali.*)

Ev.: Mt 24,42–51

Pátek 29. 8. – památka Umučení sv. Jana Křtitele

1. čt.: Jer 1,17–19

Ž 71(70),1–2,3–4a,5–6ab,15ab+17

Odp.: 15a (*Má ústa budou vyprávět o tvé spravedlnosti.*)

Ev.: Mk 6,17–29

Sobota 30. 8. – nezávazná sobotní památka Panny Marie

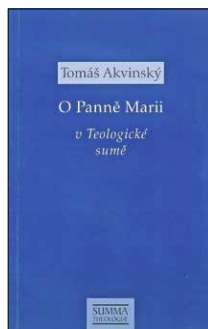
1. čt.: 1 Sol 4,9–11

Ž 98(97),1,7–8,9

Odp.: srov. 9 (*Hospodin přišel soudit národy podle práva.*)

Ev.: Mt 25,14–30

O PANNĚ MARIÍ

O PANNĚ MARIÍ V TEOLOGICKÉ SUMĚ

Tomáš Akvinský • Překlad, úvodní studie a poznámky Efrém Jindráček OP
Odpovědná redaktorka Dagmar Kopecká
Odborná recenze prof. PhLic. Vojtěch Novotný, Th.D., a ThLic. RNDr. Alan Dely OP, Ph.D.

V této části *Teologické sumy* (STh III, q. 27–30) Tomáš Akvinský analyzuje teologické argumenty převzaté z Písma, Tradice, církevních otců a koncilů, které objasňují život a vlastnosti Matky Boží v úzké souvislosti s početím a narozením Krista. Hlavním východiskem je zde událost Zvěstování a Mariino mateřství. Výklad je především důkladnou analýzou biblických zpráv o událostech a srovnáním interpretací církevních otců a prohlášení církevních koncilů. Tomášova nauka v tomto textu představuje nepochybně jeho vyzrálé období teologa a stala se impulsem k dalšímu rozvinutí mariologie.

KRYSTAL OP, s.r.o. • Brož., 130x205 mm, 72 stran, 100 Kč

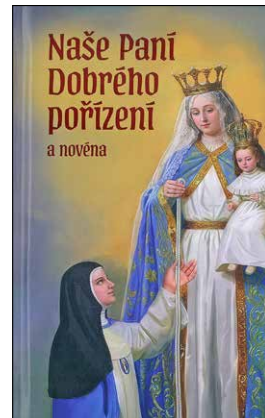
NAŠE PANÍ DOBRÉHO POŘÍZENÍ A NOVÉNA

P. Manuel Sousa Pereira • Z angličtiny přeložil D. Grof

Kniha stručnou formou vypráví pozoruhodný příběh zjevení Panny Marie Dobrého pořízení, která se udála mezi lety 1599–1635 v ekvádorském Quitu. Panna Maria se zde v klášteře Neposkvrněného početí zjevila matce Marianě de Jesús Torres a přesně předpověděla celou řadu událostí týkajících se nejen Ekvádoru, ale i celého světa a podrobně popsala zlo naší doby. Zároveň matce Marianě sdělila, že tato vidění se stanou dobře známá až od 20. století, a požádala ji, aby svy-

mi modlitbami a pokáním pomohla duším té doby, v níž dojde k obrovskému úpadku víry. Kromě stručného životopisu matky Mariany, popisu okolností zjevení a výňatků z některých vidění kniha přináší také nověnu k Naší Paní Dobrého pořízení. Matka Boží totiž slíbila, že tato pobožnost získá milosrdenství a odpuštění pro všechny hříšníky, kteří se k ní utíkají se zkroutěným srdcem, neboť ona je Matkou milosrdenství. Zde předkládanou nověnu napsal P. José Urrate a původní imprimatur udělil arcibiskup z Quita Carlos María de la Torre 31. července 1941.

Nakladatelství Christianitas, s. r. o.
Váz., 125x200 mm,
120 stran, 200 Kč

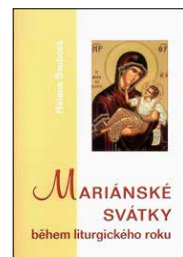

MARIÁNSKÉ SVÁTKY BĚHEM LITURGICKÉHO ROKU

Mgr. Helena Šrubová

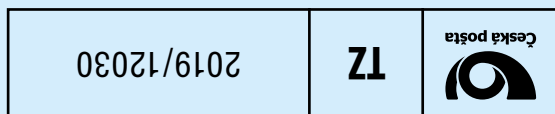
V průběhu církevního roku slavíme mnoho mariánských svátků a památek. K bližšímu seznámení s obsahem a historií většiny z nich dobře poslouží tato malá brožurka, jejíž texty byly původně napsány pro informaci věřících šumperské farnosti. Texty lze využít nejen k osobnímu poznání, ale také při kázání v den svátku Panny Marie.

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Vydání druhé, v MCM první
Brož., A5, 46 stran, 69 Kč

Objednávky knih – tel. 733 741 841, 587 405 431 • Administrace a inzertce týdeníku Světlo – tel./fax 585 222 803
Matice cyrilometodějská s. r. o., Dolní nám. 24, 779 00 Olomouc, e-mail: objednavky@maticecm.cz

Nabídku knih a devocionálií najdete na našich webových stránkách www.maticecm.cz.

Matice cyrilometodějská s. r. o.
Dolní nám. 24
779 00 Olomouc